

Portefeuillehouder: N.J.M.M. Dauven
Datum collegevergadering: 28 mei 2024
Datum commissievergadering: 24 juni 2024
Datum raadsvergadering: 1 juli 2024

1. Onderwerp

Kadernota 2024

2. Voorstel

Voorgesteld wordt om:

- De kadernota 2024 vast te stellen;
- De begroting 2024 aan te passen cf. de voorstellen zoals opgenomen in deze kadernota, inclusief de daarbij behorende mutaties in de reserves;
- Het college de opdracht te geven om de programmabegroting 2025 (inclusief de meerjarenraming 2026 t/m 2028) op te stellen met inachtneming van de voorstellen zoals opgenomen in deze kadernota.

3. Inleiding

De kadernota is een belangrijk kaderstellend instrument van de gemeenteraad waarmee de raad richting geeft aan het college voor het opstellen van de programmabegroting 2025. Daarnaast verstrekt het college met de kadernota inzicht in het lopende begrotingsjaar 2024.

Het formele kader voor dit jaarlijks terugkerende moment in de planning & control cyclus is vastgelegd in de financiële verordening:

- Art. 4 lid 1: Het college biedt de raad elk jaar een kadernota aan met een voorstel voor het beleid en de financiële kaders van de begroting voor het volgende begrotingsjaar en de meerjarenraming;
- Art. 6 lid 1: Het college informeert en adviseert de raad door middel van de kadernota (en najaarsnota) over de begroting van het lopende begrotingsjaar;
- Art. 6 lid 2: In de kadernota (en najaarsnota) worden noemenswaardige afwijkingen op de oorspronkelijke raming van de baten en de lasten van programma's en investeringskredieten toegelicht en er worden voorstellen gedaan voor (eventuele) beleidstoevoegingen.

Samengevat geeft de kadernota inzicht in het lopende begrotingsjaar en geeft de kadernota richting aan het opstellen van de begroting voor het volgende begrotingsjaar.

De bestaande financiële beleidskaders voor deze kadernota bestaan uit de eerder vastgestelde programmabegrotingen en de door de raad vastgestelde begrotingswijzigingen. Daarnaast gelden ook de kadernota's uit voorgaande begrotingsjaren en de financiële verordening als bestaand financieel beleid.

Ten behoeve van de overzichtelijkheid van het stuk zijn alle bedragen afgerond op € 1.000 tenzij een afronding op inhoudelijke gronden niet gewenst is.

Leeswijzer

De raadsnota kadernota 2024 als volgt opgebouwd:

- Algemene inleiding, leeswijzers en begrotingskaders;
- Overzicht (inhoudsopgave) van alle individuele voorstellen, ingedeeld per programma;
- Inhoudelijke toelichting per onderwerp;
- Financiële samenvatting van de voorstellen en de voorgestelde dekking.

Begrotingskaders programmabegroting 2025

In de programmabegroting 2024 zijn de begrotingskaders van het lopende jaar als volgt opgenomen:

- Wanneer zich na de vaststelling van de begroting nieuwe prioriteiten aandienen, dient het college in eerste instantie binnen het desbetreffende programma naar financiële dekking te zoeken;
- De gemeenteraad heeft altijd het recht om prioriteiten aan te passen of eerder vastgestelde kaders bij te stellen;
- Nieuw beleid of wijziging van bestaand beleid kan alleen geëntameerd worden indien direct in de dekking van de daarmee gemoeide kosten wordt voorzien;
- De post Onvoorzien mag pas worden ingezet nadat is vastgesteld dat de extra, niet in de begroting voorziene, onuitstelbare en onvermijdbare kosten, niet door middel van herschikking van budgetten binnen het desbetreffende programma kunnen worden opgevangen;
- Indien een tekort ontstaat als gevolg van een lagere algemene uitkering uit het Gemeentefonds moet een integrale afweging van alle beleid plaatsvinden;
- De in de meerjarenbegroting verwerkte ramingen voor onderhoud van kapitaalgoederen moeten met actuele onderhoudsplanningen worden onderbouwd.

Het formele kader met betrekking tot het 4^e punt, de post onvoorzien, is aanvullend daarop als volgt opgenomen in de financiële verordening (art. 4 lid 2):

- In de begroting wordt een post onvoorzien opgenomen. Op deze post kan alleen beslag worden gelegd wanneer is vastgesteld dat de extra, niet in de primitieve begroting voorziene, onuitstelbare en onvermijdbare kosten, niet door middel van herschikking van budgetten binnen het desbetreffende programma kunnen worden opgevangen.

Het college stelt voor om deze begrotingskaders ongewijzigd over te nemen in de programmabegroting 2025, met daarbij twee aandachtspunten.

Met betrekking tot de post onvoorzien is het kader in het verleden zodanig geïnterpreteerd dat het college niet bevoegd is tot het inzetten van deze middelen zonder nadrukkelijke toestemming van de gemeenteraad. Deze interpretatie blijkt niet uit begrotingskaders zoals die hierboven staan opgesomd. In de praktijk blijkt dit ook niet werkbaar. In 2024 is het college voornemens om het budget van € 100.000 uit de post onvoorzien aan te wenden voor de kosten van de wateroverlast van mei 2024 in Terblijt. Ten behoeve van de begrotingskaders stellen wij uw raad voor om te bevestigen dat het college zelfstandig bevoegd is tot het inzetten van de post onvoorzien, binnen de kaders zoals hierboven geformuleerd, zonder instemming van de raad voorafgaande aan de daadwerkelijke uitgaven. Uiteraard zullen wij uw raad achteraf informeren over de eventuele inzet van de post onvoorzien.

Met betrekking tot het punt van de actuele onderhoudsplanningen verwijzen wij u naar de toelichting hierover in de jaarverantwoording 2023 en de toelichting onder punt 4.3.5 in deze nota.

Verwerking collegewijzigingen in de kadernota

Als onderdeel van de doorontwikkeling van de Planning & Control cyclus zijn bij deze kadernota een aantal werkzaamheden die in het verleden bij de najaarsnota werden uitgevoerd naar voren gehaald. Dit heeft vooral betrekking op de begrotingstechnische gevolgen van de collegebesluiten en financieel technische begrotingswijzigingen. Tot en met 2023 werden deze voor het gehele lopende begrotingsjaar geformaliseerd in de begrotingswijziging behorende bij het raadsbesluit over de najaarsnota van het betreffende jaar. Met ingang van 2024 willen we de collegewijzigingen en de financieel technische begrotingswijzigingen, die ten tijde van het opstellen van de kadernota reeds bekend zijn, verwerken als onderdeel van de kadernota.

In de financiële tabellen achteraan deze raadsnota is het totale financiële effect hiervan zichtbaar in de kolom 'bijstelling begroting 2024'. In de bijlage bij deze kadernota, die is opgesteld op basis van dezelfde indeling als de bijlage bij de najaarsnota 2024, is inzichtelijk gemaakt hoe deze wijziging in hoofdlijnen is opgebouwd.

4. Beoogd effect / doel

De kadernota bevat een verzameling van verschillende onderwerpen, met elk een eigen beoogd effect en doel. Ten behoeve van de leesbaarheid van het stuk is de toelichting per onderwerp beknopt tot enkele zinnen.

In onderdeel 4 van deze raadsnota zijn deze concrete onderwerpen opgenomen. Hierbij is de programma-indeling aangehouden van de vastgestelde begroting 2024, aangevuld met meer algemene of financieel technische onderwerpen.

De samenvatting van de financiële gevolgen van deze voorstellen is opgenomen in onderdeel 7 van deze raadsnota.

4.1 Programma Veiligheid, Toezicht en Handhaving

- 4.1.1 Ophoging bijdrage Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL)*
- 4.1.2 Cameratoezicht*
- 4.1.3 Verkeers- en veiligheidsmaatregelen Kerststad*
- 4.1.4 Ophoging budget zorg- en veiligheidshuis*

4.2 Programma Economie en Toerisme

- 4.2.1 Invoering forensenbelasting vanaf 2025*
- 4.2.2 Verhoging raming toeristenbelasting vanaf 2024*
- 4.2.3 Verhoging tarieven toeristenbelasting 2025 en inzet middelen*
- 4.2.4 Koppeling reserve evenementen en uitvoering toeristische visie*

4.3 Programma Verkeer, Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening

- 4.3.1 Verkoopopbrengst en exploitatiekosten Kasteel Oost*
- 4.3.2 Taakstellingen openbare ruimte*
- 4.3.3 Wegenonderhoud en uitbreiding formatie wegen*
- 4.3.4 Waarschuwingsborden en wegwijzers*
- 4.3.5 Beheer en onderhoud gemeentelijk vastgoed*
- 4.3.6 Sloop oude schoollocaties*
- 4.3.7 Uitvoeren actieprogramma woon(zorg)visie*

4.4 Programma Sport, Cultuur en Recreatie

- 4.4.1 Consolidatie tunnel America Sibbe*
- 4.4.2 Veiligstellen ondergrond voetbalveld Berg*
- 4.4.3 Consolidatie talud Lokerstraat en herstel historische mergelmuur*
- 4.4.4 Groevenbeleid*

- 4.4.5 Groot onderhoud mergelsteilwanden
- 4.4.6 Groenonderhoud gemeentelijke bomen
- 4.4.7 Indexering budgetten groenonderhoud, afval en reiniging en onderhoud sportvelden
- 4.4.8 Renovatie sporthal de Bosdries
- 4.4.9 Bouwhistorisch onderzoek Grotestraat Centrum 31/35
- 4.4.10 Uitvoeringskosten vergroening pleinenplan

4.5 Programma Onderwijs

- 4.5.1 Kosten leerlingenvervoer
- 4.5.2 Nieuwbouw en herinrichting Samenwerkend Kindcentrum Berg
- 4.5.3 Huisvesting Mgr. Hanssenschool
- 4.5.4 Kwartiermaker openbare bibliotheek

4.6 Programma Sociaal Domein

- 4.6.1 Wijkaanpak Broekhem-Noord
- 4.6.2 Bewegvoorzieningen voor jongeren en ouderen
- 4.6.3 Onderzoek verhoging inkomensgrenzen minimaregelingen
- 4.6.4 Omnibuzz kostenstijging
- 4.6.5 Verhoging tarief huishoudelijke hulp
- 4.6.6 Kostenstijging WOZL
- 4.6.7 Structurele inzet beweegmakelaar
- 4.6.8 Ontwikkeling nieuw beleid gemeenschapshuizen
- 4.6.9 Kwijtschelding afvalstoffenheffing en rioolheffing vanaf 2025
- 4.6.10 Dekking taakstelling sociaal domein

4.7 Programma Volksgezondheid en Milieu

- 4.7.1 Tarieven afvalstoffenheffing en rioolheffing vanaf 2025
- 4.7.2 Circulaire economie
- 4.7.3 Aanpak hotspots waterproblematiek
- 4.7.4 Bijdrage RUD Zuid-Limburg
- 4.7.5 Aanpassen buffer omgeving Berg

4.8 Algemeen, bestuur en ondersteuning en overhead

- 4.8.1 Renteopbrengsten schatkistbankieren
- 4.8.2 Ontwikkeling energiekosten
- 4.8.3 Vrijval reservemutatie verstrekte lening Enexis
- 4.8.4 Uitvoeren onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid
- 4.8.5 Vrijval bestemmingsreserve watersnoodramp
- 4.8.6 Mutaties reserve sociaal domein
- 4.8.7 Investerings tractie buitendienst
- 4.8.8 Automatisering en informatiebeveiliging
- 4.8.9 Uitbreiding formatie juridische advisering
- 4.8.10 Afronding implementatie Panta Rhei
- 4.8.11 Projectbudget Het Nieuwe Werken
- 4.8.12 Bijstelling personeelsbegroting inclusief cao
- 4.8.13 Website intranet
- 4.8.14 Renovatie raadszaal
- 4.8.15 Ontwikkeling algemene uitkering gemeentefonds
- 4.8.16 Inzet post onvoorzien t.b.v. wateroverlast mei 2024
- 4.8.17 Dekkingsvoorstellen t.b.v. sluitende begroting

4.1 Programma Veiligheid, Toezicht en Handhaving

4.1.1 Ophoging bijdrage Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL)

Zoals opgenomen in de raadsnota van 3 juni 2024 inzake de GR VRZL dient de gemeentelijke bijdrage opgehoogd te worden met € 50.000 in 2024 oplopend tot € 161.000 in 2027. In deze kadernota wordt hiermee rekening gehouden.

4.1.2 Cameratoezicht

Onderhoudscontract camera's

Voor ons cameratoezicht is een SMA (Software Maintenance Agreement) afgesloten, waarmee de licenties gedekt zijn voor updates en upgrades. Op dit moment beschikken wij niet over een deugdelijk onderhoudscontract voor de camera's en software op grond waarvan het gehele camerasysteem jaarlijks onderhouden wordt en bij incidentele storingen 24/7 binnen 24 uur reparaties uitgevoerd worden. Het camerasysteem in de lucht houden zonder een onderhoudscontract is geen wenselijke situatie, zeker niet in het licht bezien van de veelvuldige en noodzakelijke camera-inzet tijdens onze talloze evenementen. Om dit onderhoudscontract af te sluiten is er een structureel budget noodzakelijk van € 15.000 om de gestelde doelen te kunnen realiseren.

Inzet mobiele camera's

Onlangs zijn twee mobiele camera's aangeschaft om in te zetten tijdens evenementen of op tijdelijke hotspots (denk aan afvaldumpingen of fietsen- of autodiefstallen). Ons huidige data-abonnement is daar niet op berekend. Om de mobiele camera's te kunnen gebruiken, dient ons data-abonnement verhoogd te worden. Afhankelijk van de inzet van de mobiele camera's ramen wij deze kosten op een verhoging van € 15.000 per jaar.

4.1.3 Verkeers- en veiligheidsmaatregelen Kerststad

Uit de evaluatie van Kerststad Valkenburg 2023 zijn een aantal belangrijke knelpunten naar voren gekomen die met name betrekking hebben op de openbare orde en veiligheid. De te treffen maatregelen dienen mee te groeien met onder andere de bezoekersaantallen, de verhoogde kans op terreurdreiging en de strengere advisering van het team evenementenveiligheid en zien toe op de extra inzet van beveiligers en verkeersregelaars en de afhandeling van verkeersmeldingen gedurende de kerstperiode. Met deze maatregelen is structureel een bedrag gemoeid van € 57.000.

Aanvullend stellen wij voor ter stimulering van het gebruik van openbaar vervoer een structureel budget beschikbaar te stellen van € 10.000. Daarnaast willen wij voor het busparkeren een tarief hanteren van € 15,00 op de parkeerterreinen Prinses Margrietlaan en de Cauberg. Formele besluitvorming hiervan zal dit jaar plaatsvinden middels de door uw raad vast te stellen parkeerbelastingverordening. Over de dekking van de kosten van deze maatregelen verwijzen wij u naar onderdeel 4.2.3 van deze kadernota.

4.1.4 Ophoging budget zorg- en veiligheidshuis

Vanwege een toename van het aantal casussen dient het structurele budget voor het zorg- en veiligheidshuis vanaf 2024 opgehoogd te worden met € 7.000 tot € 34.000. Voorgesteld wordt om dit bedrag ten laste te brengen van de taakstelling sociaal domein.

4.2 Programma Economie en Toerisme

4.2.1 Invoering forensenbelasting vanaf 2025

In de raadsvergadering van 1 juli 2024 wordt een raadsvoorstel voor de invoering van de belastingsoort forensenbelasting en het vaststellen van de bijbehorende verordening forensenbelasting 2025 aan de raad voorgelegd. Voor de inhoudelijke toelichting en argumentatie verwijzen wij u naar deze raadsnota. In deze kadernota is rekening gehouden met een positief besluit van de gemeenteraad op dit voorstel. De netto geraamde structurele opbrengsten zijn ingeschat op € 170.000. Over de inzet van dit bedrag vanaf 2025 komen wij later in deze nota op terug (onderdeel 4.7.1).

4.2.2 Verhoging raming toeristenbelasting vanaf 2024

Op basis van de gerealiseerde opbrengsten toeristenbelasting in de jaren 2019, 2022 en 2023 en de tarieven 2024 kunnen wij de baten vanaf 2024 in positieve zin bijstellen van € 2.750.000 met € 375.000 tot € 3.125.000. In 2024 willen wij dit bedrag ten gunste brengen van het begrotingsresultaat 2024. Over de inzet van dit bedrag vanaf 2025 komen wij later in deze nota op terug (onderdeel 4.7.1).

4.2.3 Verhoging tarieven toeristenbelasting 2025 en inzet middelen

Gelijktijdig met de kadernota 2024 wordt de verordening toeristenbelasting 2025 ter vaststelling aan uw raad aangeboden. Met de vaststelling van de programmabegroting 2023 heeft uw raad besloten om de tarieven vanaf 2025 jaarlijks te verhogen met 3%, afgerond op € 0,10. Met het vaststellen van de verordening toeristenbelasting 2025 wordt deze verhoging geformaliseerd. Concreet wordt het tarief per persoon per overnachting verhoogd van € 1,90 naar € 2,00 in een kampeermiddel en verhoogd van € 2,50 naar € 2,60 in een inrichting niet zijnde een kampeermiddel.

De meeropbrengst van deze tariefstijging bedraagt vanaf 2025 € 125.000 en willen wij koppelen aan het evenement Kerststad Valkenburg. Hiervan wordt een bedrag van € 80.000 ingezet voor de doorontwikkeling van het evenement Kerststad Valkenburg. Het gaat hierbij om een aantal verschillende inhoudelijke onderdelen die bijdragen aan een kwalitatieve verbetering van het product Kerststad en een betere spreiding van de drukte in het centrum, zoals bijvoorbeeld een lichtjes looproute, een nieuwe laagdrempelige activiteit en mogelijk een kersttrein. Het resterende bedrag van € 45.000 zal worden ingezet voor het deels opvangen van de extra kosten (€ 67.000) inzake de verkeers- en veiligheidsmaatregelen van dit evenement (zie onderdeel 4.1.3). Voor 2024 brengen wij de totale kosten van € 147.000 ten laste van het desbetreffende begrotingsjaar. Vanaf 2025 drukt een bedrag van € 26.000 op de begrotingsresultaten (inclusief indexering).

4.2.4 Koppeling reserve evenementen en uitvoering toeristische visie

Met de vaststelling van de kadernota 2023 heeft uw raad ingestemd met het voorstel om 50% van de extra inkomsten uit de toeristenbelasting in 2024, concreet een bedrag van € 275.000 per jaar, in te zetten als dekking voor het uitvoeringsprogramma van de nieuwe visie VTE. Om de fluctuaties binnen dit programma op te kunnen vangen en flexibeler te kunnen zijn bij de uitvoering, stellen wij voor om de reserve evenementen breder te gaan inzetten om ook de zaken die betrekking hebben op de uitvoering van de toeristische visie hieraan te koppelen. Door het egaliserend karakter van deze reserve worden de overtollige middelen dan wel ontbrekende middelen in enig jaar verrekend met deze reserve.

4.3 Programma Verkeer, Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening

4.3.1 Verkoopopbrengst en exploitatiekosten Kasteel Oost

Met de verkoop van Kasteel Oost is een netto-opbrengst gemoeid van € 945.000. Bij de vaststelling van het reserve- en voorzieningenbeleid 2024 door uw raad op 11 december 2023 is de bestemmingsreserve grondbeleid en realisatie woningbouwprojecten ingesteld. Wij stellen voor om de opbrengst volledig toe te voegen aan deze reserve.

Door de verkoop is het niet meer noodzakelijk om de exploitatiekosten van deze locatie in onze begroting op te nemen. Concreet kan vanaf 2025 een bedrag van € 40.000 vrijvallen ten gunste van de begrotingsresultaten.

4.3.2 Taakstelling openbare ruimte

In de commissievergadering Fysiek Domein van 16 januari 2024 heeft de portefeuillehouder aangegeven dat de kosten voor de ontzorgingscontracten onderhoud openbaar groen, afval en reiniging, onderhoud sportvelden en de raamovereenkomst onderhoud renovatie en uitbreiding openbare verlichting aanzienlijk duurder zijn uitgevallen (o.a. als gevolg van prijsstijgingen) dan waarmee in de begroting rekening is gehouden. Deze kostenstijgingen zijn verwerkt als een taakstelling binnen het fysieke domein, waarbij in eerste instantie is gezocht naar financiële ruimte binnen de bestaande budgetten.

Voor de genoemde ontzorgingscontracten zijn wij er nagenoeg in geslaagd om de taakstelling (€ 121.000) in te vullen. Incidenteel dient in 2024 een bedrag van € 5.000 ten laste van het begrotingsresultaat te worden gebracht. De taakstelling inzake de raamovereenkomst openbare verlichting zullen wij ten laste moeten brengen van de begrotingsresultaten. Concreet gaat het hierbij om een bedrag van € 90.000 in 2024 oplopend tot € 97.000 in 2027.

4.3.3 Wegenonderhoud en uitbreiding formatie wegen

Vanuit de nadere uitwerking van het in wording zijnde MJOP wegen (op basis van inspecties) is gebleken dat ondanks de inspanningen het aandeel achterstallig onderhoud zeer hoog is. Daarnaast is het aandeel activiteiten van derden (kabel en leidingen) sterk toegenomen. Dit vraagt komende jaren wederom een grote inspanning om de basis op orde te krijgen en te houden. Het is onontbeerlijk dat we als organisatie hiertoe beter uitgerust worden. Momenteel wordt gebruik gemaakt van inhuur van externen om het toezicht op ons regulier onderhoudswerk en het werk van derden uit te voeren. Ook de wederkerende calamiteiten vragen om een duurzame inzetbaarheid. Het waarborgen van de kennis over ons areaal in eigen huis is daarbij zeer waardevol. Derhalve wordt voorgesteld om het budget voor de personele kosten binnen dit programma structureel met € 78.000 op te hogen, waarmee het college de budgettaire ruimte heeft om te besluiten tot een structurele uitbreiding van de formatie toezichthouder wegenonderhoud met 1 fte.

Vooruitlopend op het nog vast te stellen meerjarenonderhoudsplan nemen wij structureel de nog niet doorgevoerde indexeringen op in het budget voor wegenonderhoud. Concreet een bedrag van € 250.000 uit 2023 en € 191.000 voor het jaar 2024, in totaliteit een bedrag van € 441.000 vanaf het begrotingsjaar 2024. Daarnaast wordt voorgesteld om in 2024 eenmalig een bedrag van € 250.000 vrij te spelen uit de bestemmingsreserve onderhoud wegen voor definitief herstel van werkzaamheden als gevolg van de aanleg van kabels en leidingen. Deze middelen, ontvangen van derden, zijn in het verleden daartoe gereserveerd.

4.3.4 Waarschuwingsborden en wegwijzers

In het kader van verduurzaming kunnen waarschuwingsborden en wegwijzers biobased toegepast worden. Het toepassen van Biobased bebording is 10-15% duurder dan de traditionele RVV-bebording.

Daarnaast nemen de kosten van het beheer en onderhoud van bestaande RVV- bebording toe. Het voorstel is om het budget voor de jaren 2024, 2025 en 2026 op te hogen met € 35.000.

4.3.5 Beheer en onderhoud gemeentelijk vastgoed

In de jaarrekening 2023 zijn een tweetal voorzieningen voor groot onderhoud aan gemeentelijke gebouwen vervallen als gevolg van het ontbreken van een actuele, formeel door de raad vastgestelde, meerjarenonderhoudsplanning (MJOP). In het voorstel tot resultaatbestemming 2023, als onderdeel van het raadsvoorstel vaststelling jaarverantwoording 2023, stellen wij de raad voor om deze financiële middelen in 2024 wel te blijven reserveren ten behoeve van het uit te voeren groot onderhoud in 2024 en verder, door middel van het instellen van een reserve voor groot onderhoud aan gemeentelijke gebouwen.

Het college is voornemens om in het najaar van 2024 een nieuw voorstel voor het meerjarenonderhoudsprogramma inclusief de duurzaamheidsopgaven van de gemeentelijke gebouwen als raadsvoorstel aan de gemeenteraad voor te leggen. Dit moet leiden tot een nieuw MJOP met een ingangsdatum van 1 januari 2025, dat voldoende grondslag biedt voor het opnieuw instellen van een voorziening groot onderhoud gebouwen. Zoals toegelicht in de raadsnota reserve- en voorzieningenbeleid 2024 dient deze grondslag getoetst te worden aan de financieel technische verslaggevingsvoorschriften, waarbij in de praktijk een toetsing door onze externe accountant op alle voorzieningen wordt uitgevoerd.

Gekoppeld aan het raadsvoorstel voor het nieuwe MJOP gebouwen is het college voornemens om een gebouwvisie op te stellen. Hierbij wordt onder andere gekeken naar een realistisch onderhoudsniveau per individueel gebouw, gebaseerd op het verwachte toekomstige gebruik, verwachte levensduur en eventueel voornemen tot afstoten van een gebouw. Daarnaast willen we in het MJOP specifiek aandacht besteden aan de uitvoerbaarheid, inclusief de benodigde capaciteit. Wij stellen voor om incidenteel een bedrag van € 30.000 op te nemen ten behoeve van het opstellen van deze gebouwvisie en het meerjarenonderhoudsprogramma voor gebouwen.

Ten behoeve van het uitvoeren van het onderhoud in 2024 zullen we in eerste instantie de middelen aanwenden die in de begroting 2024 zijn opgenomen als storting in de voorziening. Op deze wijze kunnen de kosten in het overgangsjaar 2024 binnen de bestaande begroting worden opgevangen. In de najaarsnota en de jaarrekening zullen wij uw raad nader informeren over de uitvoering hiervan.

4.3.6 Sloop oude schoollocaties

Vooruitlopend op het proces om te komen tot invulling van de vrijgekomen schoollocaties is beoordeeld dat de opstallen technisch en economisch niet langer te handhaven zijn. Om die reden zijn de voorbereidingen gestart om de complexen te slopen en ruimte vrij te maken voor een nieuwe passende ontwikkeling. De daadwerkelijke kosten voor voorbereiding, feitelijke sloop en bouwrijp maken zijn momenteel nog niet inzichtelijk. Een deel van de kosten kunnen wij opvangen door de inzet van de ontvangen krimp gelden uit 2021, 2022 en 2023. De uiteindelijke dekking van de meerkosten komt uit de grondexploitatie of indien dit niet toereikend is ten laste van de investeringsreserve huisvesting onderwijs.

4.3.7 Uitvoeren actieprogramma woon(zorg)visie

We hebben een lokale woonvisie en een woonzorgvisie, beiden vastgesteld door uw Raad. Door het vaststellen van de hiervoor genoemde visies heeft U op hoofdlijnen de koers bepaald op het gebied van wonen en wonen en zorg naar het gewenste eindbeeld.

De concrete aanpak en wie daarbij aan zet is, wordt jaarlijks aan het einde van het jaar door het college vastgelegd in het actieprogramma woon(zorg)visie voor het opvolgende jaar. In het kader van het actieprogramma woon(zorg)visie is voor dit jaar nog een bedrag beschikbaar van € 110.000 (restant budget lokale woonvisie circa € 35.000 en een voorbereidingskrediet van € 75.000 dat uw raad in april 2024 beschikbaar heeft gesteld bij het vaststellen van de woonzorgvisie). Daar kunnen

de acties voor 2024 uit gefinancierd worden. Voor de verdere uitvoering van het actieprogramma woon(zorg)visie is het voorstel om een aanvullend werkbudget ter beschikking te stellen van € 190.000 in 2025 en een gelijk bedrag in 2027. Deze kosten zullen voor de helft worden gedekt uit de bestemmingsreserve grondbeleid en realisatie woningbouwprojecten en voor de andere helft uit de egalisatiereserve sociaal domein.

Voor deze uitvoering van het actieprogramma is daarnaast een uitbreiding van de personele capaciteit nodig in de vorm van:

1. een medewerker/regisseur versnelling woningbouwplannen (vooralsnog tijdelijk);
2. stedenbouwkundige expertise/ ondersteuning (structureel, 2 dagen per week);
3. een medewerker opvangopgaven en asiel (Oekraïense vluchtelingen, alleenstaande minderjarige vreemdelingen, asielopgave) (structureel).
4. een projectleider vastgoed opvanglocaties en transitie niet-vitale hotels (tijdelijk).

Ad 1. Deze richt zich op versnelling van permanente woningbouwlocaties (o.a. kansenkaart wonen, schoollocaties). In december 2022 heeft de gemeenteraad besloten om een bedrag van € 210.000 beschikbaar te stellen middels een onttrekking uit de algemene dekkingsreserve voor het aantrekken van een projectleider woningbouwrealisatie. Deze middelen zijn nog niet ingezet en dus beschikbaar voor het invullen van de functie van de medewerker versnelling woningbouwplannen.

Ad 2. Het ontbreekt aan stedenbouwkundige expertise binnen de ambtelijke organisatie. Dit is wel noodzakelijk om de ambities rondom wonen goed te kunnen inpassen in en rondom het bestaande bebouwde gebied. Het is wenselijk om een structureel bedrag van € 40.000 per jaar vrij te maken voor het aantrekken daarvan. Hiermee wordt immers invulling gegeven aan het werken onder de Omgevingswet en het aan de voorkant meedenken en bijsturen van woningbouwplannen (o.a. omgevingstafel). In de gemeentelijke begroting is een structureel budget opgenomen van € 130.000 voor de implementatie van de Omgevingswet. Het is verantwoord om de jaarlijkse kosten van de stedenbouwkundige expertise ten laste te brengen van dit budget.

Ad 3. Als gevolg van een aantal maatschappelijke ontwikkelingen die de afgelopen jaren hebben plaatsgevonden, zoals de Oekraïne crisis en de asielcrisis, worden wij als gemeente geconfronteerd met een groeiend aantal taken en verantwoordelijkheden op het gebied van de opvangopgaven. Op dit moment is er binnen de afdeling Sociale Ontwikkeling en Burgerkracht een tijdelijke medewerker actief die zich bezighoudt met de coördinatie van de opvang van Oekraïense vluchtelingen en het bredere asielvraagstuk, waaronder de huisvesting van alleenstaande minderjarige vreemdelingen en de voorbereidingen op landelijke wetgeving op het gebied van opvang. Gezien het huidige tijdsgewricht is het niet realistisch om te verwachten dat er op afzienbare termijn een einde komt aan deze werkzaamheden. Daarom is het voorstel om een structureel budget van € 97.000 beschikbaar te stellen, waarmee het college deze tijdelijke functie kan omzetten in een structurele functie. In 2024 wordt voorgesteld om deze kosten eenmalig te dekken vanuit de bestemmingsreserve opvang ontheemden. Vanaf 2025 worden de kosten ten laste gebracht van de taakstelling sociaal domein.

Ad 4. Voorgesteld wordt een (tijdelijk) projectleider 'vastgoed opvanglocaties' aan te trekken, welke kartrekker moet worden bij het in kaart brengen van, contracteren en realiseren van de verschillende soorten huisvesting voor bijzondere doelgroepen en (potentiële) opvanglocaties (tijdelijk - doorstroom - (semi) permanent en strategisch). De aan te trekken persoon zal hierbij een leidende rol hebben, daarbij ondersteund door de collega's op het juridisch en eigendommen vlak, het vlak van wonen en bijzondere doelgroepen en het vlak van de diverse opvangopgaven. Ook zal deze tijdelijke projectleider worden ingezet voor de transitie van niet-vitale hotels. De kosten bedragen € 50.000 in 2024 en € 50.000 in 2025, waarbij wordt voorgesteld om dit bedrag zowel in 2024 als in 2025 te onttrekken uit de bestemmingsreserve opvang ontheemden.

4.4 Programma Sport, Cultuur en Recreatie

4.4.1 Consolidatie tunnel America Sibbe

Sinds de herfst van 2023 is het Sibberkerkvoetpad afgesloten voor verkeer. Aanleiding is het acute instortingsgevaar in de groeve die onder het pad doorloopt. De instabiele situatie in de tunnel, die in 1948 werd aangelegd en die contact maakt het oude deel van de Sibbergroeve, is een direct gevolg van het uitblijven van onderhoud, nadat het kalkbedrijf America zijn activiteiten in 1960 heeft gestaakt. De ingang van de tunnel is sinds 2005 in eigendom van het Waterschap, de groeve is grotendeels eigendom van de gemeente. Over de aansprakelijk in de tunnel bestaat geen consensus. De gemeente heeft een akkoord met het Waterschap over de overdracht van het eigendom in de loop van 2024, zodat de eerste fase van de consolidatie (ingang en de instabiliteit onder het voetpad) in 2025 kan worden gestart. Vanwege de complexiteit van de verschillende aandachtspunten in de tunnel, over een afstand van 135m, moet er rekening mee worden gehouden dat de totale consolidatie meerdere jaren (vooralsnog 3 jaar) in beslag neemt. Naast de mijnbouwveiligheid moet de gemeente voldoen aan de richtlijnen en verplichtingen die zijn vastgelegd in Natura2000 wetgeving, teneinde het vleermuisklimaat in het oude deel van de Sibbergroeve te bevorderen. De integrale aanpak en complexiteit van de werkzaamheden in de tunnel America brengen relatief hoge kosten met zich mee. Met deze werkzaamheden is naar verwachting een investering gemoeid van € 600.000. De jaarlijkse afschrijvingslast bedraagt € 40.000 vanaf het jaar 2027. Hierbij is nog geen rekening gehouden met de verwerving van subsidie(s), waar wij uiteraard op in willen zetten.

4.4.2 Veiligstellen ondergrond voetbalveld Berg

In 2016 werd in Berg en Terblijt een kunstgrasmat aangelegd. Onder het voetbalveld bevindt zich de Geulhemmergroeve. Helaas is het gedeelte onder het voetbal erg instabiel. Eén van de vergunningsvoorwaarden voor de aanleg betreft het consolideren van de ondergrond binnen vijf jaar na de aanleg van het voetbalveld. Die termijn is inmiddels ruim verstreken, terwijl de gemeente hiertoe nog geen stappen heeft gezet. E.e.a. is het gevolg van een langshepend verschil van mening tussen de beheerder van de groeve (Stichting de Rotswoning) en de gemeente (eigenaar) ten aanzien van de aansprakelijkheid voor de mijnbouwveiligheid in de Geulhemmergroeve als geheel. De gemeente is vanuit haar rol als eigenaar aansprakelijk voor de mijnbouwveiligheid in haar eigendom, met uitzondering van de delen die door de stichting de Rotswoning in erfpacht worden gehouden. Op het gedeelte onder het voetbalveld rust geen erfpacht. Verder is de gemeente voor wat betreft het gedeelte onder het voetbalveld gebonden aan de voorwaarden uit de vergunning voor aanleg van het voetbalveld uit 2016. Ook hier geldt dat de complexiteit van een eventuele consolidatie, in combinatie met de relatief grote oppervlakte waarover de werkzaamheden moeten worden uitgevoerd, zorgen voor hoge kosten. Wij calculeren de totale investering op een bedrag van € 350.000. Bij een afschrijvingstermijn van 15 jaar resulteert dit in een jaarlijkse afschrijvingslast van € 23.000 vanaf het jaar 2025.

4.4.3 Consolidatie talud Lokerstraat en herstel historische mergelmuur

Vanuit de gemeenteraad is de vraag gesteld of de mergelmuur langs het talud in de Lokerstraat in Sibbe als zijnde lokaal cultureel erfgoed door restauratie kan worden behouden. De muur heeft op dit moment geen monumentale status. Verder zijn er in de Lokerstraat ecologische aandachtspunten (vleermuizen, blaasvaren en een activiteit van o.a. dassen) wanneer men wil consolideren. De kosten van de werkzaamheden om het talud te herstellen bedragen € 170.000. Dit komt neer op een structurele afschrijvingslast van € 11.000 vanaf het jaar 2025. Dit is exclusief de kosten voor maatregelen die door het ecologisch adviesbureau worden voorgesteld teneinde te kunnen voldoen aan de vereisten vanuit Natura2000.

4.4.4 Groevenbeleid

Tot nu toe had de gemeente geen beleid voor de omgang met de vele aspecten van de ondergrondse mergelgroeven onder de gemeente. Het op te stellen integrale groevenbeleid (oplevering najaar 2024) zal leiden tot een duidelijk kader waarbinnen het cultureel erfgoed, natuurbeheer,

mijnbouwveiligheid en toeristische exploitatie en economie met elkaar in balans zullen komen. Als onderdeel van dit raadsvoorstel zullen een uitvoeringsprogramma en de bijbehorende financiële uitwerking worden opgenomen. Hierbij zal onder andere aandacht worden geschonken aan calamiteiten op het gebied van mijnschade, vleermuismonitoring, onderzoek en benodigd onderhoud.

4.4.5 Groot onderhoud mergelsteilwanden

Het groot onderhoud aan de mergelsteilwanden is uitbesteed aan de Bosgroep. Zij hebben een MJOP opgesteld voor de verschillende locaties in Valkenburg die het betreft. In 2026 is onderhoud weer aan de orde, concreet is hiervoor een bedrag van € 188.000 benodigd. Voorgesteld wordt om dit bedrag te onttrekken aan de algemene reserve.

4.4.6 Groenonderhoud gemeentelijke bomen

Het onderhoud van de gemeentelijke bomen is de afgelopen jaren uitgevoerd op basis van meldingen en eigen waarnemingen. Om het onderhoud van onze bomen gestructureerd, volgens een periodieke planning en conform de geldende zorgplicht te laten verlopen, wordt medio 2024 het ontzorgingscontract onderhoud gemeentelijke bomen aanbesteed, teneinde op 1 januari 2025 te kunnen beschikken over een nieuwe overeenkomst met één marktpartij. Voor de uitvoering van het cyclisch onderhoud aan alle gemeentelijke bomen is vanaf 2025 een structureel bedrag nodig van € 175.000.

Als voorbereiding op de start van het nieuwe ontzorgingscontract per 1 januari 2025, dient in het najaar 2024 een boomveiligheidscontrole uitgevoerd te worden van alle gemeentelijke bomen. Deze controle vormt de basis van de uit te voeren onderhoudswerkzaamheden. Voor de uitvoering van deze controle is een eenmalig budget nodig van € 18.000.

4.4.7 Indexering budgetten groenonderhoud, afval en reiniging en onderhoud sportvelden

De jaarlijkse indexering van de lopende ontzorgingscontracten betreffende afval en reiniging, onderhoud openbaar groen en onderhoud sportvelden valt aanzienlijk hoger uit dan waarmee in de begroting 2024 en meerjarenraming 2025-2027 rekening is gehouden. Op basis hiervan dienen wij de budgetten voor deze ontzorgingscontracten structureel vanaf 2024 op te hogen met respectievelijk € 25.000, € 19.000 en € 2.000.

4.4.8 Renovatie sporthal de Bosdries

Bij de uitwerking van het project renovatie sporthal de Bosdries is gebleken dat er voor de totale renovatie een bedrag van € 2 miljoen benodigd zal zijn. Voorgesteld wordt om een investeringskrediet voor het bedrag van € 2 miljoen te voteren. Hiervan is een bedrag van € 100.000 benodigd voor de voorbereiding van de renovatie (5% van totale kosten). Deze voorbereiding bestaat onder andere uit technische en bouwkundig extern advies, de uitwerking van de kostenraming op detailniveau, begeleiding van het aanbestedingstraject, bouwkundig en technisch ontwerp.

Ten behoeve van de dekking stellen wij voor om in 2025 een bedrag van € 2 miljoen te onttrekken aan de algemene reserve en dit bedrag toe te voegen aan de bestemmingsreserve dekking kapitaallasten. Jaarlijks wordt vervolgens vanaf 2025 een bedrag van € 133.000 onttrokken aan deze reserve ter dekking van de afschrijvingslasten.

4.4.9 Bouwhistorisch onderzoek Grotestraat Centrum 31/35

Het oude raadhuis, waarin Museum Valkenburg en een Italiaans restaurant zijn gevestigd, is een rijksmonument in eigendom van de gemeente. Het gebouw vertoont een aantal bouwkundige gebreken die opgelost dienen te worden, ook staat er een investering opgenomen ten aanzien van duurzaamheid. Dit jaar zijn er ook weer subsidies verstrekt waarvan de voorwaarden tot uitvoering opgevolgd dienen te worden. Daarnaast ligt er een verzoek van het bestuur van het museum dat door ons als eigenaar van het gebouw beoordeeld dient te worden. Om bovenstaande met elkaar af te

stemmen en te komen tot een plan van aanpak is een eerste stap om hiervoor een bouwhistorisch onderzoek te laten uitvoeren. De kosten van begeleiding van advies betreffende vorenstaande en het bouwhistorisch onderzoek bedraagt € 30.000, waarbij de uitvoering naar verwachting doorloopt tot in 2025.

4.4.10 Uitvoeringskosten vergroening pleinenplan

In de raadsvergadering van 5 februari 2024 is besloten om de herinrichtingsplannen voor de Beckerswei, het Kerkplein en het Ljublanaplein aanbesteding gereed te maken en de vergroeningsmogelijkheden voor het centrum middels maatwerk aanpak uit te voeren vanuit het beschikbare structureel budget groenbeleidsplan. Deze plannen zijn ondertussen verder uitgewerkt, waardoor zoals afgesproken, nu een integrale afweging over de uitvoeringskosten kan plaatsvinden.

Onderstaand de geraamde uitvoerings- en structurele onderhoudskosten per plein:

Plangebied	Uitvoeringskosten	Structurele onderhoudskosten
Beckerswei	€ 1.000.000	€ 18.000
Kerkplein	€ 500.000	€ 7.000
Ljublanaplein	€ 500.000	€ 14.000
Centrum	€ 1.500.000	€ 31.000
Totalen	€ 3.500.000	€ 70.000

Voorgesteld wordt om in 2025 een bedrag van € 2,0 miljoen te onttrekken aan de algemene reserve en dit bedrag toe te voegen aan de bestemmingsreserve dekking kapitaallasten. Jaarlijks wordt vervolgens vanaf 2025 een bedrag van € 80.000 onttrokken aan deze reserve ter dekking van de afschrijvingslasten. De structurele onderhoudskosten van in totaal € 70.000 worden vanaf 2027 ten laste gebracht van de begrotingsresultaten. De afschrijvingslasten van € 60.000 van de investering van € 1,5 miljoen in het Centrum worden ten laste gebracht van het structureel beschikbaar gestelde budget voor de uitvoering van het groenbeleidsplan.

Eveneens in de vergadering van 5 februari 2024 heeft uw raad ingestemd met het voorstel om de nadere uitwerking van het St. Gerlachplein in te passen in een groter project inclusief rioleringsaanpak en woningbouwmogelijkheden voor omliggende straten. Daarmee verandert de scope en omvang van het project inclusief de integrale voorbereiding waarvan de uitvoering vooralsnog voorzien is voor 2027.

4.5 Programma Onderwijs

4.5.1 Kosten leerlingenvervoer

Ten gevolge van een toename van het aantal toegekende voorzieningen in het kader van het leerlingenvervoer, worden de vervoerskosten voor 2024 en verder hoger dan in eerste instantie geraamd. Concreet een bedrag van € 99.000 in 2024 oplopend tot € 107.000 in 2027. Deze ophoging wordt ten laste gebracht van de taakstelling sociaal domein in de desbetreffende jaren.

4.5.2 Nieuwbouw en herinrichting Samenwerkend Kindcentrum Berg

Naar het zich nu laat aanzien is het ten gevolge van prijsstijgingen noodzakelijk het krediet voor de nieuwbouw SKC Berg te verhogen. Het voorstel voor verhoging van het krediet wordt in de raadsvergadering van december 2024 besproken. In eerste instantie was voorzien dit voorstel in oktober 2024 aan de raad voor te leggen. Deze vertraging is het gevolg van het uitlopen van de bouwkundige aanbesteding. Na deze aanbesteding kunnen de definitieve bouwkosten vastgesteld worden. Naast het voorstel voor kredietverhoging van de nieuwbouw zullen de plannen (inclusief kredietvoting) voor de herinrichting van de omgeving aan uw raad worden voorgelegd ter besluitvorming. Eind december 2024 wordt opdracht verleend voor de bouw van het SKC Berg. De oplevering is voorzien in het voorjaar 2026.

4.5.3 Huisvesting Mgr. Hanssenschool

Onderwijsinstelling Mgr. Hanssen geeft speciaal onderwijs en ambulante begeleiding aan dove en slechthorende kinderen en aan kinderen met een taalontwikkelingsstoornis. Het ministerie van OCW heeft toestemming verleend voor het realiseren van een nevenvestiging in onze gemeente. De gemeente heeft een zorgplicht voor het huisvesten van deze nevenvestiging. Mgr. Hanssen heeft een aanvraag op grond van de verordening voorzieningen huisvesting onderwijs ingediend. Wij zijn in gesprek met Adelante om Mgr. Hanssen te huisvesten in leegstaande lokalen van de Mytyschool Encanto. Mogelijk zal er nog een kleine verbouwing noodzakelijk zijn. Op grond van de verordening bestaat er tevens recht op financiering van de eerste inrichting onderwijsleerpakket en meubilair. De aanvraag in het kader van de verordening wordt ter besluitvorming aan uw raad voorgelegd.

4.5.4 Kwartiermaker openbare bibliotheek

In aanloop naar de zorgplicht die zoals door het Rijk tot nu toe gecommuniceerd per 1 januari 2025 zijn intrede doet, zijn de samenwerkende gemeenten Vaals, Valkenburg aan de Geul en Eijsden-Margraten een traject gestart om zich in samenwerking met de Stichting Heuvelland Bibliotheken voor te bereiden op deze zorgplicht. Er is hiertoe een uitgebreid plan van aanpak opgeleverd met wat ons te doen staat. Om dit plan van aanpak daadwerkelijk tot succesvolle uitvoering te brengen, wordt er vanwege de complexiteit gezocht naar een externe kwartiermaker die zowel de gemeenten als de bibliotheek hierin mee kan nemen en begeleiden. Voor de inhuur van de externe kwartiermaker is een budget benodigd van € 30.000. Het is aannemelijk dat de zorgplicht uitgesteld wordt naar 1 januari 2026, maar dit is nog niet officieel bevestigd door de Rijksoverheid. Dit maakt overigens niets uit voor de aanpak, we willen alsnog op korte termijn van start.

4.6 Programma Sociaal Domein

4.6.1 Wijkaanpak Broekhem-Noord

Zoals aangekondigd in de concept omgevingsvisie willen wij in Broekhem - Noord aan de slag met een wijkaanpak waarin we meerjarig ontwikkelingen in het fysieke, het sociale en het veiligheidsdomein in één hand oppakken. Aanleiding hiervoor is dat we constateren dat zich in dit deel van onze gemeente veel problematieken en uitdagingen binnen de verschillende domeinen concentreren. Deze vragen om een boven-sectorale en dus integrale aanpak. Wij hebben nog geen ervaringen met werken volgens een wijkaanpak, maar zowel in de provincie Limburg als landelijk zijn er voldoende voorbeelden. Wij willen het komende halfjaar gebruiken om informatie op te halen over hoe men binnen een wijkaanpak te werk gaat, wat werkt en wat niet werkt en wat ervoor nodig is om een succesvolle wijkaanpak op te starten. Van hieruit bepalen we onze aanpak. Bij de programmabegroting 2025 komen wij bij uw raad terug met een voorstel voor een aanpak en de daarvoor benodigde financiële middelen.

4.6.2 Beweegvoorzieningen voor jongeren en ouderen

Sport en bewegen gebeurt niet alleen op sportparken en in sporthallen, de buitenruimte is zeker zo belangrijk. Bij de (her)inrichting van de buitenruimte is een beweegvriendelijke inrichting een belangrijk aandachtspunt en bij de ontwikkelingen rondom de gebiedsvisies worden inwoners en andere belanghebbenden betrokken. In 2020 is de 'Beweegroute Geulpark' gerealiseerd en dit jaar is de gemeente voornemens om in samenwerking met Sevagram de 'KWIEK Beweegroute' te implementeren. Deze tweede beweegroute maakt gebruik van het straatmeubilair in de buurt om oefeningen mee te doen en nodigt uit om samen in de buitenlucht te bewegen ter bevordering van balans, kracht, mobiliteit en uithoudingsvermogen van deelnemers. De beweegroute is voor jong en oud, waarbij de primaire focus ligt op senioren en kwetsbare ouderen.

4.6.3 Onderzoek verhoging inkomensgrenzen minimaregelingen

Bij de behandeling van het beleid armoede, schuldhelpverlening en vroegsignalering in het voorjaar van 2024 is vanuit de raad het verzoek gekomen om inzichtelijk te maken wat het zou betekenen als de inkomensgrenzen van de huidige minimaregelingen worden opgehoogd naar 130% van het sociaal minimum voor de volwassenregelingen en naar 140% voor de kindregelingen. Om dit inzichtelijk te maken stellen we voor om een onderzoek opstarten. In dit onderzoek wordt gekeken naar de inkomenseffecten en armoedeval van de verschillende regelingen op verschillende huishoudtypes in Valkenburg aan de Geul. Daarnaast worden in het onderzoek de financiële consequenties en uitvoerbaarheid voor de gemeente meegenomen. Voor de uitvoering van dit onderzoek wordt een extern adviesbureau ingeschakeld. De kosten hiervoor bedragen € 20.000 en worden in 2024 ten laste gebracht van de taakstelling domein.

Bij het onderzoek naar het verhogen van de inkomensnormen voor de armoederegelingen worden alle regelingen onder de loep genomen. We werken nu nog niet met het volwassenenfonds sport en cultuur, maar met een alternatief daarvoor, de regeling maatschappelijke participatie. In het onderzoek inkomensregelingen zullen we zowel het volwassenenfonds sport en cultuur meenemen als de momenteel door ons gebruikte regeling en in beeld brengen voor beide regelingen wat de consequenties zijn in kosten (ook uitvoeringskosten) bij verhogen en niet verhogen.

4.6.4 Omnibuzz kostenstijging

Zoals opgenomen in de raadsnota van 3 juni 2024 inzake Omnibuzz dient de gemeentelijke bijdrage voor de jaren 2024 t/m 2027 opgehoogd te worden met respectievelijk € 114.000, € 107.000, € 96.000 en € 99.000. Dekking wordt voorgesteld middels de inzet van de taakstelling sociaal domein.

4.6.5 Verhoging tarief huishoudelijke hulp

De tarieven voor de huishoudelijke hulp dienen geïndexeerd te worden daar deze niet kostendekkend zijn. In de regio is daarom besloten het tarief met 11.47% te verhogen. Daarnaast ligt het in de lijn der verwachting dat het gebruik van de huishoudelijke hulp gaat stijgen. Dit tezamen maakt dat het noodzakelijk is het budget voor huishoudelijke hulp structureel op te hogen. Voor 2024 betekent dit een ophoging van € 175.000 oplopend tot € 188.000 in 2027. Deze bedragen worden ten laste gebracht van de taakstelling domein.

4.6.6 Kostenstijging WOZL

Zoals opgenomen in de raadsnota van 3 juni 2024 inzake WOZL dient de gemeentelijke bijdrage voor de jaren 2024 t/m 2027 opgehoogd te worden met respectievelijk € 125.000, € 128.000, € 144.000 en € 156.000. Dekking wordt voorgesteld middels de inzet van de taakstelling sociaal domein.

4.6.7 Structurele inzet beweegmakelaar

Op 26 maart 2024 heeft er een evaluatie plaatsgevonden met de gemeenteraad naar aanleiding van het pilotproject van 3 jaar met betrekking tot de inzet van de beweegmakelaar. De uitkomsten van de evaluatie zijn positief en tonen aan dat de inzet van de beweegmakelaar positieve effecten heeft, zowel financieel als voor het welzijn van de doelgroep. De gemeenteraad stond dan ook positief ten opzichte van de structurele voortzetting van de werkzaamheden van de beweegmakelaar. Voorgesteld wordt daarom om de pilot om te zetten naar structurele inzet en structureel met 1 fte beweegmakelaar aan de slag te gaan. Voorlopig wordt dit een combinatie van inzet van de huidige beweegmakelaar en een medewerker van Trajekt. De hiermee gepaard gaande lasten bedragen € 71.000 in 2024 en vanaf 2025 € 142.000. De bedragen worden ten laste gebracht van de taakstelling sociaal domein.

4.6.8 Ontwikkeling nieuw beleid gemeenschapshuizen

Eind 2023 zijn wij in samenwerking met de Hospitality Group gestart met de ontwikkeling van nieuw beleid voor gemeenschapshuizen. Inmiddels zijn er al diverse gesprekken geweest met de vele stakeholders: besturen Stichtingen gemeenschapshuizen, het maatschappelijk veld, zorgorganisaties, de Adviesraad Sociaal Domein, de verenigingen en met de gemeenteraad. Voor de zomer zullen onze inwoners nog worden bevraagd via een enquête. Na de zomer ronden wij het traject af en komen we met een voorstel voor het nieuwe beleid. Bij de programmabegroting 2025 zal er een voorstel worden gedaan voor de financiering van het nieuwe beleid voor gemeenschapshuizen.

4.6.9 Kwijtschelding afvalstoffenheffing en rioolheffing vanaf 2025

In het tarievenvoorstel afvalstoffen- en rioolheffing (onderdeel 4.7.1 van deze kadernota) wordt voorgesteld om de kosten van de kwijtschelding van deze heffingen niet meer te verdisconteren in de tarieven van deze heffingen maar deze kosten ten laste te brengen van het programma sociaal domein (taakstelling). Met dit voorstel is een structureel bedrag gemoeid van € 142.000 in 2025 oplopend tot € 144.000 in 2027.

4.6.10 Dekking taakstelling sociaal domein

In deze kadernota worden een aantal voorstellen gedaan die ten laste worden gebracht van de taakstelling sociaal domein. Concreet een bedrag van € 611.000 in 2024 oplopend tot € 940.000 in 2027. Aan de hand van voorlopige cijfers 2023 en een prognose voor de jaren 2024 en verder is de voorspelling dat de taakstelling sociaal domein voor de komende jaren ingevuld is, net zoals vorig jaar bekend is gemaakt bij de programmabegroting 2024 en de meerjarenraming 2025 t/m 2027. De dalende trend in volume van bijstandsontvangers en financiële ondersteuning van het Rijk voor diverse thema's binnen het sociaal domein waarvoor al begroot was dragen hieraan bij, ondanks dat we

geconfronteerd worden met de verhoging van gemeentelijke bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen Omnibuzz, GGD en WSP Parkstad. De inkomsten en uitgaven worden grotendeels bepaald door externe factoren, zoals Rijksbeleid, maatschappelijke ontwikkelingen en de problematiek van de eigen inwoners. Het sociaal domein laat zich dus niet (altijd) sturen. Gelet op de resultaten zoals die in de afgelopen jaren op het sociaal domein zijn gerealiseerd en de beschikbare ruimte in de reserve sociaal domein waarmee eventuele nadelen kunnen worden opgevangen acht het college het verantwoord om op deze wijze een dekkingsvoorstel voor de voorstellen in het programma sociaal domein in de kadernota op te nemen.

4.7 Programma Volksgezondheid en Milieu

4.7.1 Tarieven afvalstoffenheffing en rioolheffing vanaf 2025

Vanaf het belastingjaar 2025 willen wij het principe van 100%-kostendekkendheid van zowel de afvalstoffenheffing als de rioolheffing loslaten (en dus verlagen) door een aantal kosten niet meer door te belasten bij de bepaling van de heffing. Het gaat hierbij om de kosten van de te verlenen kwijtschelding en de kosten van de BTW. Daarnaast willen wij, in lijn met de Onroerende-zaakbelastingen, de jaarlijkse stijging van de tarieven beperken tot 3%. Het uiteindelijke doel is om de stijging op termijn van de belastingdruk van beide heffingen aanzienlijk te beperken.

Voorstel afvalstoffenheffing

Bij een ongewijzigde kostendekking zal op basis van de huidige cijfers het tarief van de afvalstoffenheffing stijgen van € 240 per huishouden per jaar in 2024 naar respectievelijk € 320, € 327 en € 335 in de jaren 2025, 2026 en 2027. Door de kosten van de kwijtschelding en de BTW vanaf 2025 niet meer door te belasten, kunnen wij deze verhoging aanzienlijk beperken. Op basis van de eerste berekeningen verwachten wij voor 2025 een tarief van € 270 per huishouden per jaar, oplopend tot € 279 in 2026 en € 288 in 2027. Volledigheidshalve merken wij hierbij op dat bij de berekening van deze tarieven rekening is gehouden met de financiële consequenties van de ontwerpbegroting 2025 van de GR Geul en Maas, die eveneens staat geagendeerd voor deze raadsvergadering.

Concreet wordt uw raad voorgesteld om in te stemmen met het loslaten van het 100%-kostendekkendheid-principe. Een definitief tariefvoorstel zal worden voorgelegd aan uw raad bij de behandeling van de ontwerpbegroting 2025 en de meerjarenraming 2026-2028.

Het college zal, in afstemming met de andere gemeenten binnen de GR Geul en Maas en binnen de eerder vastgestelde beleidskaders, een aantal inhoudelijke maatregelen binnen de afvalinzameling in gang zetten. Hierbij kan onder andere worden gedacht aan de inzameling van incontinentiematerialen.

Voorstel rioolheffing

Op basis van het door uw raad op 9 oktober 2023 vastgestelde Waterprogramma 2024-2027 stijgt het tarief van de rioolheffing vanaf 2025 jaarlijks met 5% en vanaf 2034 jaarlijks met 3,2%. Vanwege het omvangrijke investeringsvolume is hierbij een langere doorkijk noodzakelijk. Door de kosten van de kwijtschelding en de BTW vanaf 2025 niet meer door te belasten, kunnen wij deze jaarlijkse tariefstijging beperken. Een eerste doorkijk leert ons dat wij het tarief in 2025 kunnen handhaven op het niveau van 2024 en vervolgens zal het tarief vanaf 2026 jaarlijks stijgen met 3%.

Vanaf 2024 heeft uw raad ingestemd met een wijziging van de heffingssystematiek van de rioolheffing. Waar voorheen de heffing was gebaseerd op het feitelijk waterverbruik, is deze nu gebaseerd op een staffel in waterverbruik. Met name de eerste staffel (1 t/m 200 m³) heeft tot een voorziene verschuiving geleid tussen de belastingplichtige huishoudens, waarbij met name de eenpersoonshuishoudens aanzienlijk meer zijn gaan betalen. Vanuit de inwoners is hier de nodige kritiek op geuit. Op 8 april jongstleden heeft uw raad een motie ingediend en het college opdracht gegeven om voor 2025 een systematiek voor te stellen die meer balans houdt tussen het waterverbruik en de verdeling van de belastingdruk tussen gezinnen en eenpersoonshuishoudens.

Het hierna volgende inhoudelijke voorstel om invulling te geven aan deze motie zal, indien de raad hiermee instemt, worden geformaliseerd in de verordening rioolheffing 2025. Voorgesteld wordt om het waterverbruik t/m 200 m³ te verdelen in 3 staffels: 1 t/m 80 m³, 81 t/m 120 m³ en 121 t/m 200 m³. Op basis van CBS-gegevens is het gemiddeld waterverbruik voor een eenpersoonshuishouden per dag 186 liter, omgerekend is dat een jaarverbruik van 68 m³. Voor een huishouden bestaande uit 2 personen, 3 personen en 4 personen is dat respectievelijk 95 m³, 123 m³ en 164 m³. Voor een gemiddeld huishouden is het gemiddeld waterverbruik 100 m³. Door de eerste staffel te bepalen op een maximum van 80 m³ vallen hier alle eenpersoonshuishoudens onder (een enkele uitzondering daargelaten). De tweede staffel zal worden gemaximeerd op 120 m³, waardoor een gemiddeld huishouden in deze groep valt (behoudens enkele uitschieters).

Samenvattend worden de volgende staffels (voor een waterverbruik tussen de 1 en 200 m³) en bijbehorende rioolheffing voor 2025 voorgesteld:

Onderverdeling eerste staffel 2025	Gemiddeld verbruik in staffel/jaar	Vast bedrag rioolheffing	Percentage belastingplichtigen
1 t/m 80 m ³	48 m ³	€ 109,00	52%
81 t/m 120 m ³	99 m ³	€ 225,00	22%
121 t/m 200 m ³	150 m ³	€ 341,00	18%

Hierbij is als uitgangspunt genomen dat de totale opbrengst rioolheffing binnen de staffel 1 t/m 200 m³ gelijk blijft. De vastgestelde staffels boven de 200 m³ blijven gehandhaafd.

Onderstaand een vergelijking van de rioolheffing voor de jaren 2023 t/m 2025:

Waterverbruik per jaar	Heffing 2023	Heffing 2024	Heffing 2025
	Tarief € 2,35/m ³	Vast bedrag	Vast bedrag
20 m ³	€ 47,00	€ 183,00	€ 109,00
40 m ³	€ 94,00	€ 183,00	€ 109,00
60 m ³	€ 141,00	€ 183,00	€ 109,00
80 m ³	€ 188,00	€ 183,00	€ 109,00
100 m ³	€ 235,00	€ 183,00	€ 225,00
120 m ³	€ 282,00	€ 183,00	€ 225,00
140 m ³	€ 329,00	€ 183,00	€ 341,00
160 m ³	€ 376,00	€ 183,00	€ 341,00
180 m ³	€ 423,00	€ 183,00	€ 341,00
200 m ³	€ 470,00	€ 183,00	€ 341,00

Concreet wordt uw raad voorgesteld om in te stemmen met het loslaten van het 100%-kostendekkendheid-principe en de onderverdeling van de eerste staffel in 3 staffels met bijbehorende rioolheffing voor het jaar 2025. Een definitief tariefvoorstel zal worden voorgelegd aan uw raad bij de behandeling van de ontwerpbegroting 2025 en de meerjarenraming 2026-2028.

Voorstel dekking

Het loslaten van het principe van 100%-kostendekkendheid heeft uiteraard financiële consequenties. Omdat de kosten van het verlenen van kwijtschelding en de BTW niet meer worden doorbelast in de heffingen, zullen wij dat op een andere manier binnen de begroting moeten opvangen. Wij stellen voor om de navolgende budgetten hieraan te koppelen en in te zetten: de ophoging van het reguliere budget toeristenbelasting, de opbrengsten uit de forensenbelasting, het budget sociaal domein voor wat betreft de kwijtschelding en de gereserveerde middelen BTW die voortvloeien uit het vastgestelde waterprogramma 2024-2027. Samenvattend leidt dit tot het volgende overzicht:

Bijstellingen	2025	2026	2027
Kosten afvalstoffenheffing	-€ 340.000	-€ 340.000	-€ 340.000
Kosten rioolheffing	-€ 434.000	-€ 467.000	-€ 498.000
Bijstelling toeristenbelasting	€ 375.000	€ 375.000	€ 375.000
Inzet forensenbelasting	€ 170.000	€ 170.000	€ 170.000
Kwijtschelding t.l.v. sociaal domein	€ 142.000	€ 143.000	€ 144.000
Gereserveerde middelen BTW	€ 26.000	€ 92.000	€ 159.000
Totaal	-€ 61.000	-€ 27.000	€ 10.000

Het negatief resultaat over 2025 en 2026 van respectievelijk € 61.000 en € 27.000 wordt ten laste gebracht van het desbetreffende begrotingsjaar, de positieve bijstelling in 2027 wordt verrekend met het begrotingsresultaat in het desbetreffende jaar.

4.7.2 Circulaire economie

Valkenburg aan de Geul streeft er naar een duurzame, gezonde en leefbare gemeente te zijn. Dat willen we behouden, voor alle bewoners en voor de volgende generaties. Daarom geven we prioriteit aan het uitvoeren van de wettelijke taak op het gebied van duurzaamheid. Ook heeft de gemeente een voorbeeldfunctie op het gebied van duurzaamheid (zoals opgenomen in het coalitieakkoord 2022-2026). De transitie naar een circulaire economie maakt daar onlosmakelijk deel van uit en is in 2021 in gang gezet. Inmiddels is duidelijk geworden dat om een impact te hebben het nodig is scherpe keuzes te maken en de combinatie tussen creativiteit en kennis te bevorderen. Daarom willen we graag in 2025 een nulmeting uitvoeren en op basis daarvan een uitvoeringsprogramma te ontwikkelen om ervoor te zorgen dat we kunnen voldoen aan de landelijke doelstellingen om in 2030 50% circulair te zijn. Een concreet voorstel hiertoe zal worden opgenomen als onderdeel van de programmabegroting 2025.

Begin dit jaar heeft de gemeenteraad het nieuwe regionale beleidskader afval en grondstoffen vastgesteld. Vanaf 2025 zal het college invulling geven aan dit nieuwe beleid.

4.7.3 Aanpak hotspots waterproblematiek

Onze gemeente wordt de afgelopen jaren regelmatig getroffen door hevige regenval en bijbehorende wateroverlast. Om de overlast voor de omgeving en de bewoners zo veel als mogelijk te beperken zouden wij graag enkele hotspots, waar deze waterproblematiek zich voordoet, aanpakken. Dit betreft kleine ad hoc ingrepen in de omgeving, waarmee de overlast kan worden beperkt. Wij stellen voor om hiervoor in de jaren 2024, 2025 en 2026 een bedrag van € 60.000 op te nemen, waarbij de dekking wordt gezocht in de gereserveerde middelen van het waterprogramma. Voor meer structurele oplossingen, zoals bijvoorbeeld aanvullende waterbuffers, zullen aanvullende voorstellen worden gedaan, voor zover deze niet reeds onderdeel zijn van het vastgestelde waterprogramma.

4.7.4 Bijdrage RUD Zuid-Limburg

Zoals opgenomen in de raadsnota van 3 juni 2024 inzake RUD Zuid-Limburg dient de gemeentelijke bijdrage voor de jaren 2024 t/m 2027 opgehoogd te worden met respectievelijk € 19.000, € 62.000, € 63.000 en € 65.000.

4.7.5 Aanpassen buffer omgeving Berg

In 2020 is in het project Valkenburgerstraat een waterbuffer aangelegd ter hoogte van de kerk in Berg. De buffer is door de grondsamenstelling moeizaam groen te krijgen waardoor de buffer nog steeds niet in de omgeving opgaat. Het is wenselijk de buffer aan te passen op een dusdanige manier dat deze beter opgaat in de omgeving.

Alvorens over te gaan tot een gedetailleerde uitwerking van dit onderwerp, inclusief financiële kostenraming, stelt het college voor om tijdens de behandeling van de kadernota 2024 met de raad in overleg te treden over het nut, de noodzaak en daarmee de prioritering van deze aanpassing.

4.8 Algemeen, bestuur en ondersteuning en overhead

4.8.1 Renteopbrengsten schatkistbankieren

De overvloedige liquide middelen dienen verplicht te worden gestort in de schatkist van het Rijk. Gezien de lage rentestand tot eind 2022 was er geen sprake van een rentevergoeding. Vanaf dat moment is de rente fors gestegen, waardoor wij over het jaar 2023 een rentevergoeding van € 895.000 konden tegemoet zien.

Op dit moment schommelt het rentepercentage tussen de 3,5% en 4,0% en bedraagt het saldo schatkistbankieren afgerond € 30 miljoen. Op basis van een grove liquiditeitenplanning en rekening houdende met een rentevergoeding van 3,5% kunnen wij de begroting voor de jaren 2024 t/m 2027 in positieve zin bijstellen met respectievelijk € 1.000.000, € 820.000, € 640.000 en € 460.000. Gezien de forse schommelingen in zowel het rentepercentage als de overvloedige middelen blijven wij dit continue monitoren.

Voorgesteld wordt om structureel een bedrag van € 438.000 toe te voegen aan de investeringsreserve strategische projecten, ter vervanging van de structurele storting zoals opgenomen in de begroting 2024 en de meerjarenraming 2025-2027. Dit voorstel leidt dus niet tot aanvullende stortingen ten opzichte van eerdere raadsbesluiten, maar is een verschuiving van de dekking van deze structurele storting. Verder wordt voorgesteld om de resterende middelen, concreet voor de jaren 2024 t/m 2027 een bedrag van respectievelijk € 562.000, € 382.000, € 202.000 en € 22.000, toe te voegen aan de bestemmingsreserve grondbeleid en realisatie woningbouwprojecten.

Als gevolg van vorenstaande kent onze begroting een positief rentesaldo voor alle jaren. Dit betekent dat er geen doorbelasting van rentekosten aan de taakvelden meer zal plaatsvinden (exclusief de administratieve rente van 2,0% bij rioleringsinvesteringen).

4.8.2 Ontwikkeling energiekosten

De leveringstarieven voor elektriciteit en gas zijn in 2024 aanzienlijk gedaald ten opzichte van 2023. Voor elektriciteit is sprake van een tariefdaling van 61% en voor gas is een vermindering van 56% aan de orde. Daarentegen zijn de netwerkkosten redelijk toegenomen. Per saldo kunnen wij de totale elektriciteitskosten in 2024 ramen op 65% van de feitelijke kosten van 2023. Voor de totale gaskosten is dat 70%. Vanaf 2025 wordt rekening gehouden met een indexering van 2,5%. Dit leidt tot de volgende bijstelling van de begroting:

Bijstellingen	2024	2025	2026	2027
Bijstelling elektriciteitskosten	-€ 189.000	-€ 183.000	-€ 186.000	-€ 191.000
Bijstelling gaskosten	-€ 112.000	-€ 76.000	-€ 78.000	-€ 80.000
Dekking parkeren	€ 52.000	€ 53.000	€ 54.000	€ 56.000
Dekking SPUK-ontheemden	€ 48.000			
Voorziening riolen	-€ 11.000	-€ 11.000	-€ 11.000	-€ 11.000
Reservering kadernota 2023	€ 339.000	€ 170.000	€ 68.000	€ 68.000
Totaal	€ 127.000	-€ 47.000	-€ 153.000	-€ 158.000

Het positief resultaat over 2024 van € 127.000 wordt ten gunste gebracht van het desbetreffende begrotingsjaar, de negatieve bijstellingen in 2025 t/m 2027 worden verrekend met de begrotingsresultaten in de desbetreffende jaren.

4.8.3 Vrijval reservemutatie verstrekte lening Enexis

Ter versterking van het eigen vermogen van Enexis (mede ingegeven door de energietransitie) heeft onze gemeente een converteerbare hybride aandeelhouderslening verstrekt aan Enexis. Onderdeel van de besluitvorming in de raadsvergadering van 8 juni 2020 was het labelen van het bedrag van € 1.042.000 binnen de reserve opbrengst aandelen Essent. Bij het vaststellen van de nota reserve- en

voorzieningenbeleid 2024 is besloten om deze reserve op te heffen. De labeling van het bedrag is (in de jaarrekening 2023) verschoven naar de algemene dekkingsreserve.

Een van de uitgangspunten van het nieuwe reserve- en voorzieningenbeleid is om het aantal gelabelde bedragen binnen de reserves te reduceren. De aanleiding om het bedrag te labelen was het (zeer beperkte) risico dat Enexis de lening niet zou kunnen terugbetalen. Wij stellen voor om de labeling van het bedrag van € 1.041.707 te laten vervallen, dit bedrag te onttrekken uit de algemene dekkingsreserve en te storten in de algemene reserve en het risico te betrekken bij de actualisatie van de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing (vanaf de begroting 2025 en de jaarrekening 2024).

4.8.4 Uitvoeren onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid

In het najaar van 2024 zullen wij aan de raad een geactualiseerde verordening doelmatigheid en doeltreffendheid voorleggen. Dit betreft de verordening op grond van artikel 213a van de Gemeentewet. Ten behoeve van het uitvoeren van deze onderzoeken stellen wij voor om een structureel budget van € 12.000 op te nemen vanaf 2025.

4.8.5 Vrijval bestemmingsreserve watersnoodramp

In de raadsvergadering van 1 juli 2024 zal een separaat raadsvoorstel ten behoeve van de afwikkeling van de reserve watersnoodramp worden ingebracht. De financiële gevolgen van dit voorstel zijn verwerkt als onderdeel van de kadernota. Voor de nadere inhoudelijke toelichting verwijzen wij u naar het raadsvoorstel.

4.8.6 Mutaties reserve sociaal domein

Onlangs hebben wij wederom de gelabelde gelden binnen de reserve sociaal domein opgeschoond. Hierdoor kan een bedrag van ruim € 772.000 vrijvallen binnen de reserve sociaal domein.

4.8.7 Investeringen tractie buitendienst

Voor de vervanging van het wagenpark van de buitendienst (de zogenaamde tractie) is een investeringsplan opgesteld, waarvan de raad nu wordt gevraagd om het krediet te voteren. Ten opzichte van eerder beschikbare middelen dient het investeringsbudget opgehoogd te worden met € 208.000, hetgeen zich vertaalt in een jaarlijkse afschrijvingslast van € 42.000 vanaf het jaar 2025.

4.8.8 Automatisering en informatiebeveiliging

a. Advies omtrent informatiehuishouding (strategisch informatiebeleidsplan)

ICT/informatievoorziening is al jaren het meest dynamische vakgebied van iedere organisatie. Niet alleen verandert de informatiebehoefte van een organisatie, maar de (technische) ontwikkeling van het vakgebied noopt ook tot regelmatig hernieuwd de richting te bepalen van de (I&A-)activiteiten voor de komende 3 jaar. Dit alles wordt verwoord in een informatiebeleidsplan. Behalve dat een informatiebeleidsplan een onmisbaar instrument is om samen met de organisatie strategische koersen te bepalen en afspraken vast te leggen, wordt in diverse regelgevingen (waaronder de accountantscontrole, Baseline Informatiebeveiliging Overheid en de ENSIA-audits) het informatiebeleidsplan als verplicht aanwezig instrument aangemerkt.

Additioneel aan dit plan moet er een uitvoeringsagenda worden opgesteld waarmee we de komende jaren aan de slag gaan. De uitvoering wordt onder meer gecategoriseerd in lange termijn- en korte termijn-activiteiten, in quick wins en in noodzakelijke en/of (wettelijk) opgelegde trajecten. Voor die laatste categorie, de noodzakelijke en/of wettelijk opgelegde trajecten, liggen al concrete opdrachten klaar:

Applicatielandschap in beeld (noodzakelijk en - deels - verplichting)

In de loop van de afgelopen jaren is het aantal applicaties - het zijn er inmiddels honderden - dat we gebruiken om onze taken te ondersteunen gigantisch gegroeid. De grip lijkt daarbij ietwat verloren te zijn gegaan. Om die grip terug te krijgen, alles in kaart te brengen en daar waar mogelijk te rationaliseren, gaan we een grondige analyse maken van onze belangrijkste applicaties, de zogenaamde kroonjuwelen. Deze analyse moet tevens een architectuurplaat opleveren, leveranciers- en contractmanagementinformatie en beveiligingsaspecten voor de applicaties in beeld brengen. Deze exercitie is geen vrijblijvende: de huidige Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) en zijn opvolger NIS2 (verwacht in oktober 2024) leggen de overheidsorganisaties een zorgplicht en een meldplicht op met toezicht in de vorm van audits.

Bewustwording informatieveiligheid (wettelijke verplichting)

Een belangrijk onderdeel van de informatiebeveiliging is de bewustwording van de medewerker op dit onderwerp. Maar liefst tot 70% van alle beveiligingsincidenten wordt veroorzaakt door de medewerkers zelf! Ook hier gaat de NIS2 ons weer een zorgplicht opleggen. Om dit op een grondige manier aan te pakken zijn er instrumenten aanwezig. Een markt oriëntatie heeft inmiddels plaatsgevonden. De implementatie staat ingepland voor het najaar van 2024.

SIEM/SOC (wettelijke verplichting)

Één van de belangrijke onderdelen van de informatiebeveiliging is de aanwezigheid van een SIEM/SOC. Sterker nog, het is verplicht in de BIO en NIS2. SIEM/SOC staat voor *Security Information & Event Management / Security Operations Center* en kort samengevat is het een zeer proactieve bewaker van onze IT-omgeving, die in staat is kleine verdachte veranderingen, met mogelijk grote gevolgen, al in een vroeg stadium te herkennen en de kop in te drukken. De VNG heeft inmiddels een nationale aanbesteding - met gunning - afgerond, waarna wij aan de hand van een mini-competitie een keuze kunnen gaan maken.

Advies ICT beheer (noodzakelijk met het oog op de continuïteit)

De afhankelijkheid van ICT wordt ieder jaar groter en daarmee ook de kwetsbaarheid van de bedrijfsvoering van onze gemeente. We besteden de nodige zorg en aandacht hieraan om het probleem zo goed mogelijk te tackelen. Om de continuïteit te kunnen waarborgen en het risico te spreiden willen we extern advies inwinnen om het risico te minimaliseren en beheersbaar te houden.

In totaliteit ramen wij de benodigde middelen voor de informatiehuishouding op € 135.000 in 2024. Vanaf 2025 is hiermee een bedrag gemoeid van € 55.000.

b. Tijdelijke uitbreiding formatie ICT

Omdat de bezetting van de IT-desk op dit moment behoorlijk onder druk staat en daarmee ook de (IT-)ondersteuning van de organisatie is het noodzakelijk dat er - minimaal tijdelijk - uitbreiding komt van de bezetting. Zeker nu enkele grote trajecten als aanbesteding M365 (kantoorsoftware), vernieuwing werkplekken en nieuwe beveiligingsrichtlijnen en -software in de tweede helft van 2024 gaan starten en de aanwezige capaciteit hiervoor volop wordt ingezet. Voor 2024 houden wij rekening met een bedrag van € 26.000, in 2025 met een bedrag van € 52.000.

c. Zaakgericht werken

Gemeente Valkenburg is in 2016 gestart met zaakgericht werken. In 2020 zijn we overgestapt naar een nieuw zaakstelsel Decos JOIN. In 2024 hebben we besloten een nulmeting uit te voeren om inzicht te krijgen hoe het zaakstelsel binnen onze gemeente wordt gebruikt. Hieruit is een aantal aandachtspunten naar voren gekomen waaruit blijkt dat verdere actie noodzakelijk is. De komende tijd wordt met name energie gestoken in het opleiden van de medewerkers, het opleveren van kaders en richtlijnen en het vereenvoudigen van processen en optimaliseren van hulpmiddelen als sjablonen. Een externe partij helpt ons deze voornemens te realiseren. Het doel is dat alle medewerkers medio 2025 de documentaire informatie verwerken volgens vastgestelde kaders en richtlijnen en dat alle processen daarmee zaakgericht worden afgehandeld.

Dit alles om te voldoen aan geldende wet- en regelgeving op het gebied van documentaire informatie en archivering. Eenmalig hebben wij in 2025 rekening gehouden met een bedrag van € 20.000.

d. Ontwikkeling Dienstverlening (t.b.v. KCC)

Met het hele team KCC is gestart met het in beeld brengen van onze processen. Het doel hiervan is om inzicht te krijgen in inefficiënties in het proces en uniformiteit in de werkwijze. De uitwerking van de processen zal landen in de applicaties die we bij Burgerzaken gebruiken. Deze is gekoppeld aan het zaakstelsel waardoor alle informatie vindbaar is en voldoet aan de normen met betrekking tot veiligheid en archivering. Voor de inrichting van de processen binnen de applicaties hebben we ondersteuning nodig van de leverancier. In 2024 ramen wij de kosten op een bedrag van € 45.000, vanaf 2025 is een bedrag opgenomen van € 15.000. Deze kosten worden gedekt uit de gereserveerde middelen uit het gemeentefonds in het kader van de versterking van de dienstverlening door de gemeenten.

e. Bijstelling budget applicatiesoftware

Vanwege de enorme kostenstijgingen en de uitbreiding van software zij wij genoodzaakt om het reguliere budget van € 395.000 structureel op te hogen met € 120.000 vanaf 2024.

4.8.9 Uitbreiding formatie juridische advisering

Door meer nationale en Europese regulering met juridische gevolgen voor gemeenten, het toenemende beroep van burgers en ondernemers op de juridische gemeentelijke dienstverlening, en de noodzakelijke inspanningen om ondermijning tegen te gaan, is het noodzakelijk de juridische capaciteit op te schroeven zodat de juridische kwaliteit van de dienstverlening gewaarborgd blijft. Derhalve wordt voorgesteld om de personele budgetten op dit onderdeel op te hogen met € 32.000 in 2024 en € 97.000 vanaf 2025, waarmee het college de budgettaire ruimte heeft om de formatie van de juridische concernstaf structureel met 1 fte uit te breiden.

4.8.10 Afronding implementatie Panta Rhei

Het programma Bestuur en Organisatie is afgerond in 2023, met als eindresultaat een afsprakenkader dat is vastgelegd in het boekje "Zo besturen wij in Valkenburg aan de Geul". Het ambtelijke programma is onder andere vormgegeven in het opleidingstraject 'Panta Rhei'. In het opleidingstraject is de gehele organisatie aan de slag gegaan met het verder ontwikkelen van de 'Valkenburgse manier van werken', die zich kenmerkt door een opgavegericht en projectmatige werkwijze. De opgaven beschrijven de majeure maatschappelijke thema's waar onze gemeente voor staat op de (middel)lange termijn. Om het opgavegericht werken verder te implementeren zullen wij vanaf de programmabegroting 2025 de toelichting op de verschillende programma's koppelen aan deze opgaven.

Het ambtelijke programma wordt in 2024 ook afgerond. Met deze afronding komt de externe ondersteuning tot een einde en worden na 2024 geen kosten meer ten laste van deze post gebracht. De implementatie van de organisatiescan, in zowel het bestuurlijke als het ambtelijke traject, leidt tot een overschrijding van het door uw raad vastgestelde budget. Voor het totaal aan bijeenkomsten en voorbereidingen vragen wij uw raad om € 40.000 additionele middelen ter beschikking te stellen in boekjaar 2024.

4.8.11 Projectbudget Het Nieuwe Werken

Na Covid-19 is in 2021 een eerste aanzet tot het project 'Het Nieuwe Werken' (hierna: HNW) gedaan. Doel van het project is om de organisatie op een hedendaagse manier in te richten, passend bij de opgaven waar de gemeente voor staat en de maatschappelijke ontwikkelingen op het gebied van werkgeverschap. Dit resulteert onder andere in de facilitering van eenvoudiger, efficiënter en/of flexibeler (samen)werken. Daarnaast fungeert het project als belangrijke aanjager van het versterken van organisatiebinding en (sociale) betrokkenheid van medewerkers, die onder druk is komen te staan

als gevolg van veranderingen in het *waar* en *wanneer* van werken. Het project spitst zich toe op bouwkundige aanpassingen aan het gebouw, aanpassingen in de facilitering van (thuis)werken voor medewerkers en het versterken van organisatiebinding en betrokkenheid van medewerkers. Het faciliteren van flexibel (samen)werken staat hierin centraal.

Het gemeentehuis en de organisatie dienen in lijn met deze uitgangspunten ingericht te worden. Hiertoe zijn enkele aanpassingen noodzakelijk in de inrichting van de kantoren en overlegruimtes voor verschillende werkzaamheden. Concreet gaat het om het bouwkundig aanpassen van enkele kantoren, waarbij wordt voorzien in grotere en kleinere kantoren (2-8 personen) waar zowel geconcentreerd als samen gewerkt kan worden. Daarnaast worden overlegruimtes toegevoegd, voor (digitale/hybride) overleggen. Ook de inrichting van overlegruimtes wordt aangepast, waarbij er meer overlegruimtes worden voorzien van digitale/hybride vergaderfaciliteiten en whiteboards om (projectmatig) te overleggen. De overlegruimtes met digitale/hybride vergaderfaciliteiten worden voorzien van geluidsisolerende wanden, om de (versterkte) geluiden in de aanliggende kantoren tot een minimum te beperken. De implementatie van het verstrekken van de benodigde materialen om thuiswerken te faciliteren vraagt geen additionele investeringen en is sinds de start van Covid-19 gespreid ingevoerd. Het faciliteren van ontmoetingen en (sociaal) contact binnen de organisatie t.b.v. het (samen)werken en organisatiebinding wordt aangejaagd middels dit project, maar de middelen voor de uitvoering zijn geen onderdeel van dit project.

Uw raad wordt gevraagd om een investeringskrediet te voteren van € 219.500 (structurele afschrijvingslasten € 29.000 vanaf 2025). Er is vanaf de start van het project afgesproken dat de uitvoering van het project gelijk moet lopen met de verbouwing van de raadzaal. Dit in verband met besluitvorming over de financiering door uw raad. U wordt hiermee in de gelegenheid gesteld om integraal over de financiering van alle gebouwelijke aanpassingen te beslissen. Daarnaast stelt dit de organisatie in staat om de aanbesteding van beide projecten en de uitvoering van alle bouwkundige aanpassingen gezamenlijk te organiseren hetgeen voordelen met zich meebrengt op het gebied van kosten en de benodigde tijdsinvestering van betrokken medewerkers.

4.8.12 Bijstelling personeelsbegroting inclusief cao

Bij de opstelling van deze kadernota is een grove doorkijk gemaakt van de personele kosten. Op basis hiervan dient de personeelsbegroting vanaf 2024 bijgesteld te worden met een structureel bedrag van € 250.000 voor zaken die betrekking hebben op de consequenties van de cao en autonome ontwikkelingen. Daarnaast dient de begroting structureel belast te worden met een bedrag van € 150.000 voor zaken die betrekking hebben op de secundaire arbeidsvoorwaarden. Bij de opstelling van de programmabegroting 2025 en de meerjarenraming 2026-2028 zal een nadere uitwerking plaatsvinden.

4.8.13 Website intranet

De organisatie maakt momenteel gebruik van een beperkt intranet dat vooral platte info zoals nieuws, handleidingen en HRM-informatie bevat. Het intranet wordt door de communicatieafdeling beheerd, waarbij zij afhankelijk zijn van de input van andere afdelingen. Door maatschappelijke ontwikkelingen en de wens om tijd- en locatieonafhankelijk te werken, is er behoefte aan een verbeterd systeem. Een systeem waarmee collega's de informatie die ze nog hebben sneller vinden en waarin ze vooral ook elkaar beter kunnen vinden, ook als ze thuis of op een andere plek in het kantoor werken.

Het huidige intranet kan niet voldoen aan deze wensen, waardoor we overstappen naar een nieuw sociaal intranet. Dit sociale intranet heeft als hoofddoel de interne communicatie te verbeteren. Daaraan afgeleid wensen we de onderlinge medewerkersbetrokkenheid (integraliteit) te verhogen; nieuws en documenten actueel te houden; informatie vanuit de organisatie naar de medewerkers en tussen medewerkers onderling efficiënter te kunnen delen en effectiever samen te werken. Deze aanschaf brengt een incidentele investering van € 12.000 en structurele jaarlijkse kosten van € 13.000 met zich mee.

4.8.14 Renovatie raadszaal

Op basis van de raming van het ontwerp van de raadszaal is voor de renovatie een investeringsbudget benodigd van € 1.035.000. In het verleden is een investeringsbudget van € 457.000 beschikbaar gesteld voor de herinrichting van de raadszaal waarvan de afschrijvingslasten op onze begroting drukken. Van dit investeringsbudget resteert op dit moment een bedrag van € 412.000. De boekwaarde van het actief bedraagt op dit moment € 38.000. Daarnaast heeft uw raad bij het verdelvoorstel van het positieve resultaat van de jaarrekening 2022 een aanvullend budget beschikbaar gesteld van € 175.000 ten laste van de algemene dekkingsreserve. Resteert een tekort van € 448.000 op het investeringsbudget.

Voorgesteld wordt om de totale investering te putten uit de reserves. Concreet een bedrag van € 175.000 (reeds besloten) ten laste van de algemene dekkingsreserve en een bedrag van € 860.000 ten laste van de algemene reserve. Deze bedragen worden toegevoegd aan de bestemmingsreserve dekking kapitaallasten van waaruit jaarlijks een onttrekking plaats vindt ter hoogte van de afschrijvingslasten. Door de investering volledig ten laste te brengen van de reserves, kunnen de afschrijvingslasten van afgerond € 46.000 van het in eerste instantie beschikbaar gestelde investeringsbudget van € 457.000 vrijvallen ten gunste van de begrotingsresultaten. Daarnaast stellen wij voor om de boekwaarde van € 38.000 ineens af te waarden ten laste van de algemene reserve.

Gedurende de renovatie zal gebruik moeten worden gemaakt van een alternatieve locatie. Wij schatten die kosten in op een bedrag van € 50.000 waarmee wij in deze kadernota rekening houden.

4.8.15 Ontwikkeling algemene uitkering gemeentefonds

Rondom het gemeentefonds spelen een aantal ontwikkelingen die van invloed zijn op het budget dat wij als gemeente vanuit het gemeentefonds ontvangen. Landelijk betreft dit enerzijds de besluitvorming over de voorjaarsnota van de Rijksoverheid en anderzijds het hoofdlijnenakkoord van de formerende partijen.

Op basis van de voorjaarsnota hebben we een inschatting gemaakt van de financiële gevolgen voor onze gemeente. Deze inschatting vormt de basis in de voorbereiding van de kadernota. Kort gezegd wordt een structurele bezuiniging vanaf 2026 m.b.t. de opschalingskorting teruggedraaid, maar komt daar wel een incidentele korting in 2025 voor in de plaats. De gevolgen voor onze gemeente zijn geraamd op negatieve bijstelling van € 587.000 in 2025 en een positieve bijstelling van respectievelijk € 597.000 en € 592.000 in 2026 en 2027. Met deze inschatting nemen we een voorschot op de meicirculaire van het gemeentefonds. In het raadsinformatiebulletin over de meicirculaire zullen we specifiek ingaan op de relatie tussen deze inschatting en de uiteindelijke uitkomsten.

In het hoofdlijnenakkoord van de formerende partijen, zoals dat op 16 mei 2024 openbaar is geworden, zijn minimaal twee zaken relevant ten aanzien van de landelijke financiering van gemeenten. Allereerst wordt voorgesteld om de structurele bezuiniging op de jeugdzorg te schrappen. Deze staat momenteel nog als taakstelling opgenomen in onze begroting. Bij het opstellen van de programmabegroting 2025 zullen we nader bekijken wat op landelijk niveau hierover wordt afgesproken. De provincie Limburg zal hier vanuit de rol van toezichthouder op gemeentefinanciën naar verwachting ook een standpunt over innemen. Daarnaast is in het hoofdlijnenakkoord een overheveling aangekondigd van de specifieke uitkeringen naar de algemene uitkering van het gemeentefonds (dat in een adem wordt genoemd met het provinciefonds). Dit gaat wel gepaard met een generieke budgetkorting van 10% op deze budgetten. Wat dit concreet voor onze gemeente inhoudt is op dit moment nog niet te zeggen, ook dit zal nader worden bekeken als onderdeel van de programmabegroting 2025. Overigens heeft dit naar verwachting een positief effect op de vermindering van de administratieve lasten rondom specifieke uitkeringen en de werkzaamheden die onze externe accountant jaarlijks op dit onderdeel dient uit te voeren.

4.8.16 Inzet post onvoorzien t.b.v. wateroverlast mei 2024

Zoals aangekondigd door de portefeuillehouder in de raadscommissie fysiek domein van 14 mei jl. is het college voornemens om de post onvoorzien, die in onze begroting structureel is geraamd op een bedrag van € 100.000, in te zetten ten behoeve van de kosten van het herstel van de gevolgen van de wateroverlast in Terblijt (en elders in onze gemeente) van mei 2024.

In de inleidende tekst van deze raadsnota wordt een voorstel gedaan rondom de interpretatie van de formele kaders rondom de post onvoorzien, met als uitgangspunt dat de inzet van deze post een collegebevoegdheid is waarbij de raad achteraf wordt geïnformeerd over de daadwerkelijke inzet.

Overigens is het ten tijde van het opstellen van deze kadernota nog niet mogelijk om exact inzichtelijk te maken wat de kosten zijn geweest van de herstelwerkzaamheden. Daarnaast zal nog worden bekeken of hier onderdelen bij zitten die financieel technisch kunnen worden geactiveerd en afgeschreven.

4.8.17 Dekkingsvoorstellen t.b.v. sluitende begroting

Voor een aantal voorstellen zijn concrete dekkingsvoorstellen opgenomen in de toelichting bij het voorstel. Voor het sociaal domein staat het dekkingsvoorstel opgenomen in het programma sociaal domein. Daar waar geen expliciet dekkingsvoorstel is opgenomen worden de kosten in mindering gebracht op het geraamde begrotingsresultaat in het betreffende jaar.

Om te kunnen voldoen aan het uitgangspunt van een sluitende begroting heeft het college een aantal aanvullende dekkingsvoorstellen opgenomen in deze kadernota. Deze worden hieronder individueel toegelicht.

Inzet stelpost indexatie en LPO gemeentefonds

In de begroting en meerjarenraming is rekening gehouden met budgetten die in het gemeentefonds specifiek beschikbaar zijn gesteld om loon- en prijsstijgingen en indexaties op te vangen. Voor een aantal onderwerpen, met name wegenonderhoud, zijn forse kostenstijgingen opgenomen die volledig zijn toe te rekenen aan indexatie en inflatiecorrecties. Om deze reden stellen wij voor om de stelposten zoals die nu in de meerjarenraming zijn opgenomen in te zetten voor het bedrag van € 47.000 in 2025, € 515.000 in 2026 en € 299.000 in 2027.

Vervallen structurele storting reserves t.b.v. kunst in de openbare ruimte

In onze begroting en meerjarenraming wordt rekening gehouden met een jaarlijkse storting van € 35.000 in de reserves ten behoeve van kunst in de openbare ruimte. In de jaarrekening 2023 zijn de gereserveerde middelen hiervoor opgelopen tot een bedrag van € 315.000. Gelet op het feit dat er al geruime tijd geen significante uitgaven ten laste van deze post zijn gedaan stellen wij voor om de structurele storting vanaf 2024 te laten vervallen.

Vervallen structurele storting investeringsreserve Kop Cauberg

In onze begroting en meerjarenraming wordt rekening gehouden met een jaarlijkse storting van € 70.000 in de investeringsreserve Kop Cauberg. In de jaarrekening 2023 zijn de gereserveerde middelen hiervoor opgelopen tot een bedrag van € 1.176.000. Gelet op het feit dat er al geruime tijd geen significante uitgaven ten laste van deze post zijn gedaan stellen wij voor om de structurele storting vanaf 2024 te laten vervallen.

5. Argumenten

De argumentatie per individueel voorstel staat opgenomen als onderdeel van het betreffende voorstel.

6. Kanttekeningen/Risico's

Het totaal van de voorstellen van deze kadernota kan worden uitgevoerd binnen het uitgangspunt van een structureel sluitende begroting. Hier hoort wel de kanttekening bij dat eventuele bijstellingen van de financiering van gemeenten op landelijk niveau een negatief gevolg kan hebben voor onze gemeentelijke begroting. Indien dit risico zich voordoet, dan wordt dit betrokken in de Planning & Control cyclus, bijvoorbeeld als onderdeel van het ontwerp voor de programmabegroting 2025 en de najaarsnota 2024. Daarnaast stellen wij voor om de stelpost reservering ontwikkelingen accres structureel op te hogen met het bedrag van € 50.000.

7. Financiën

In de onderstaande tabellen zijn alle individuele voorstellen opgenomen, weergegeven per programma, met daarbij aangegeven wat de financiële gevolgen van deze voorstellen zijn, uitgesplitst per begrotingsjaar. Vervolgens is de samenvatting op programmaniveau weergegeven.

Ten slotte is inzichtelijk gemaakt wat het resultaat per jaar wordt na verwerking de bijstelling van de begroting, de inhoudelijke voorstellen en de financiële dekkingsvoorstellen uit de kadernota.

(bedragen * € 1.000)

Kadernota 2024 - sub-totaal per programma	Incidenteel (I) / Structureel (S)	Wijziging begroting 2024	(kader t.b.v.) Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027
Programma Veiligheid, Toezicht en Handhaving					
4.1.1 Ophoging bijdrage Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL)	S	50	146	156	161
4.1.2 Cameratoezicht	S	30	31	32	32
4.1.3 Verkeers- en veiligheidsmaatregelen Kerststad	S	67	69	70	72
4.1.4 Ophoging budget zorg- en veiligheidshuis	S	7	7	8	8
Subtotaal Programma Veiligheid, Toezicht en Handhaving		154	253	265	273
Programma Economie en Toerisme					
4.2.1 Invoering forensenbelasting vanaf 2025 (lasten)	S	25	20	20	20
Invoering forensenbelasting vanaf 2025 (baten)	S	0	-190	-190	-190
4.2.2 Verhoging raming toeristenbelasting vanaf 2024	S	-375	-375	-375	-375
4.2.3 Verhoging toeristenbelasting tarieven 2025	S	0	-125	-125	-125
Inzet doorontwikkeling Kerststad Valkenburg	S	80	82	84	86
Inzet verkeers- en veiligheidsmaatregelen Kerststad Valke	S	(onderdeel 4.1.3)	0	0	0
4.2.4 Koppeling reserve evenementen en uitvoering toeristische	T.k.n.				
Subtotaal Programma Economie en Toerisme		-270	-588	-586	-584
Programma Verkeer, Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening					
4.3.1 Verkoopopbrengst Kasteel Oost	I	-945	0	0	0
Bestemmingsreserve grondbeleid en realisatie woningbouw	I	945	0	0	0
Exploitatiekosten Kasteel Oost	S	0	-40	-41	-43
4.3.2 Taakstelling groenonderhoud en afval en reiniging	S	90	87	89	92
Dekking budgetten groenvoorziening	S	-85	-87	-89	-92
Taakstelling onderhoud sportvelden	S	31	32	33	34
Dekking budgetten sportterreinen	S	-31	-32	-33	-34
Taakstelling openbare verlichting	S	90	92	94	97
4.3.3 Uitbreiding formatie wegen	S	26	78	78	78
Wegenonderhoud	S	691	441	441	441
Bestemmingsreserve onderhoud wegen	I	-250	0	0	0
4.3.4 Waarschuwingsborden en wegwijzers	I	35	35	35	0
4.3.5 Beheer en onderhoud gemeentelijk vastgoed	I	30	0	0	0
4.3.6 Sloop oude schoollocaties	T.k.n.	pm	pm	pm	pm
4.3.7 Uitvoeren actieprogramma woon(zorg)visie	I	0	190	0	190
Bestemmingsreserve grondbeleid en realisatie woningbouw	I	0	-95	0	-95
Egalisatiereserve sociaal domein	I	0	-95	0	-95
Structurele en incidentele formatie opvangopgaven	I/S	97	97	97	97
Onttrekking bestemmingsreserve opvang ontheemden	I	-97	0	0	0
Projectleider vastgoed opvanglocaties en niet-vitale hotels	I	50	50	0	0
Onttrekking bestemmingsreserve opvang ontheemden	I	-50	-50	0	0
Subtotaal Programma Verkeer, Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening		626	703	704	670

Kadernota 2024 - sub-totaal per programma	Incidenteel (I) / Structureel (S)	Wijziging begroting 2024	(kader t.b.v.) Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027
Programma Sport, Cultuur en Recreatie					
4.4.1	S	0	0	0	40
4.4.2	S	0	23	23	23
4.4.3	S	0	11	11	11
4.4.4	T.k.n.	pm	pm	pm	pm
4.4.5	I	0	0	188	0
	I	0	0	-188	0
4.4.6	S	18	175	179	184
4.4.7	S	25	26	27	27
	S	19	19	20	20
	S	2	2	2	2
4.4.8		0	0	0	0
	I	0	-2.000	0	0
	I	0	2.000	0	0
	S	0	133	133	133
	S	0	-133	-133	-133
4.4.9	i	30	0	0	0
4.4.10		0	0	0	0
	I	0	-1.000	0	0
	I	0	-500	0	0
	I	0	-500	0	0
	I	0	2.000	0	0
	S	0	80	80	80
	S	0	-80	-80	-80
	S	0	0	0	70
Subtotaal Programma Sport, Cultuur en Recreatie		94	257	263	378
Programma Onderwijs					
4.5.1	S	99	102	104	107
4.5.2	T.k.n.	0	0	0	0
4.5.3	T.k.n.	0	0	0	0
4.5.4	I	30	0	0	0
Subtotaal Programma Onderwijs		129	102	104	107
Programma Sociaal Domein					
4.6.1	T.k.n.	0	0	0	0
4.6.2	T.k.n.	0	0	0	0
4.6.3	I	20	0	0	0
4.6.4	S	114	107	96	99
4.6.5	S	175	179	184	188
4.6.6	S	0	0	0	0
	S	28	29	21	16
	S	98	99	123	140
4.6.7	S	71	142	142	142
4.6.8	T.k.n.	0	0	0	0
4.6.9	S	0	142	143	144
4.6.10	S	-611	-904	-918	-940
Subtotaal Programma Sociaal Domein		-106	-206	-209	-212

Kadernota 2024 - sub-totaal per programma	Incidenteel (I) / Structureel (S)	Wijziging begroting 2024	(kader t.b.v.) Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	
Programma Volksgezondheid en Milieu						
4.7.1	Tarieven afvalstoffenheffing en rioolheffing vanaf 2025	S	0	632	664	694
	Inzet gereserveerde middelen BTW rioolheffing	S	0	-26	-92	-159
4.7.2	Circulaire economie	T.k.n.	0	0	0	0
4.7.3	Aanpak hotspots waterproblematiek	I	60	60	60	0
	Dekking hotspots Waterprogramma	I	-60	-60	-60	0
4.7.4	Bijdrage RUD Zuid-Limburg	S	19	62	63	65
4.7.5	Aanpassen buffer omgeving Berg	T.k.n.	0	0	0	0
Subtotaal Programma Volksgezondheid en Milieu			19	668	635	600
Algemeen, bestuur en ondersteuning en overhead						
4.8.1	Renteopbrengsten schatkistbankieren	S	-1.000	-820	-640	-460
	Storting investeringsreserve strategische projecten	S	438	438	438	438
	Vervanging reguliere toevoeging reserve strategische proje	S	-438	-438	-438	-438
	Storting bestemmingsreserve grondbeleid en realisatie wo	S	562	382	202	22
4.8.2	Ontwikkeling energiekosten	S	-127	47	153	158
4.8.3	Vrijval reservemutatie verstrekte lening Enexis	I	-1.042	0	0	0
	Storting algemene reserve	I	1.042	0	0	0
4.8.4	Uitvoeren onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendhei	S	0	12	12	13
4.8.5	Vrijval bestemmingsreserve watersnoodramp	I	-3.670	0	0	0
	Storting investeringsreserve huisvesting onderwijs	I	2.196	0	0	0
	Storting algemene reserve	I	1.474	0	0	0
	Vrijval storting investeringsreserve huisvesting onderwijs	S	0	-224	-185	-185
4.8.6	Mutaties reserve sociaal domein	T.k.n.	0	0	0	0
4.8.7	Investerings tractie buitendienst	S	33	42	42	42
4.8.8	Automatisering en informatiebeveiliging	0	0	0	0	0
	Informatiehuishouding	I/S	135	55	56	58
	Tijdelijke uitbreiding formatie ICT	I	26	52	0	0
	Zaakgericht werken	I	0	20	0	0
	Ontwikkeling dienstverlening	I/S	45	15	15	16
	Dekking ontwikkeling dienstverlening	I/S	-45	-15	-15	-16
	Bijstelling budget applicatiesoftware	S	120	123	126	129
4.8.9	Uitbreiding formatie juridische advisering	S	32	97	97	97
4.8.10	Afronding implementatie Panta Rhei	I	40	0	0	0
4.8.11	Projectbudget Het Nieuwe Werken	S	0	29	29	29
4.8.12	Bijstelling personeelsbegroting inclusief cao	S	250	250	250	250
	Bijstelling secundaire arbeidsvoorwaarden	S	150	150	150	150
4.8.13	Website intranet	I/S	25	13	14	14
4.8.14	Renovatie raadszaal	0	0	0	0	0
	Onttrekking algemene reserve	I	-860	0	0	0
	Storting bestemmingsreserve dekking kapitaallasten	I	860	0	0	0
	Onttrekking algemene reserve	I	-38	0	0	0
	Afwaardering boekwaarde raadszaal	I	38	0	0	0
	Kosten vervangende locatie	I	0	50	0	0
	Afschrijvingslasten investering	S	0	104	104	104
	Onttrekking bestemmingsreserve dekking kapitaallasten	S	0	-104	-104	-104
	Vrijval afschrijvingslasten initiële investering	S	-46	-46	-46	-46
4.8.15	Ontwikkeling algemene uitkering gemeentefonds	S	0	587	-597	-592
4.8.15	Reservering accres gemeentefonds	S	50	50	50	50
4.8.16	Inzet post onvoorzien t.b.v. wateroverlast mei 2024	I	(verschuiving)	0	0	0
4.8.17	Inzet stelpost indexatie en LPO gemeentefonds	S	0	-47	-515	-299
4.8.17	Vervallen storting reserve kunst in de openbare ruimte	S	-35	-35	-35	-35
4.8.17	Vervallen storting investeringsreserve kop Cauberg	S	-70	-70	-70	-70
Subtotaal Algemeen, bestuur en ondersteuning en overhead			146	718	-905	-675

In de onderstaande tabel is het totaal van alle programma's weergegeven:

(bedragen * € 1.000)

Financiële samenvatting kadernota 2024	Wijziging begroting 2024	(kader t.b.v.) Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027
Subtotaal Programma Veiligheid, Toezicht en Handhaving	154	253	265	273
Subtotaal Programma Economie en Toerisme	-270	-588	-586	-584
Subtotaal Programma Verkeer, Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening	626	703	704	670
Subtotaal Programma Sport, Cultuur en Recreatie	94	257	263	378
Subtotaal Programma Onderwijs	129	102	104	107
Subtotaal Programma Sociaal Domein	-106	-206	-209	-212
Subtotaal Programma Volksgezondheid en Milieu	19	668	635	600
Subtotaal Algemeen, bestuur en ondersteuning en overhead	146	718	-905	-675
Totaal Kadernota 2024	793	1.906	271	558

Het totaal van de begrotingsruimte, de inhoudelijke voorstellen en het dekkingsvoorstel is als volgt:

(bedragen * € 1.000)

Begrotingssaldo kadernota 2024	Wijziging begroting 2024	(kader t.b.v.) Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027
Begrotingsruimte voor verwerking kadernota	957	2.217	243	626
Totaal voorstellen en dekking kadernota	793	1.906	271	558
Begrotingssaldo	165	311	-28	68

8. Uitvoering

De kadernota 2024 bevat zowel voorstellen die in 2024 tot uitvoering worden gebracht als voorstellen die worden verwerkt in de ontwerp programmabegroting 2025.

9. Communicatie

Daar waar communicatie rondom de concrete voorstellen uit deze kadernota benodigd is zal daar als onderdeel van de uitwerking uitvoering aan worden gegeven.

10. Bijlagen

- Bijlage bijstelling begroting 2024;
- Het raadsinformatiebulletin meicirculaire gemeentefonds zal, zodra deze beschikbaar is, als bijlage bij de kadernota worden toegevoegd;
- De beantwoording van het college op de technische vragen van de raadsfracties wordt als bijlage bij deze kadernota opgenomen.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Valkenburg aan de Geul,

 mr. G.S. Reehuis
 algemeen directeur/gemeentesecretaris

 D.M.M.T. Prevoo
 burgemeester

De raad van de gemeente Valkenburg aan de Geul,

Gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders de dato 28 mei 2024;

Gezien de schriftelijke beantwoording van de vragen van de raadsfracties de dato 21 juni 2024;

Gelet op het bepaalde in artikel 4 en artikel 6 van de Financiële Verordening 2023;

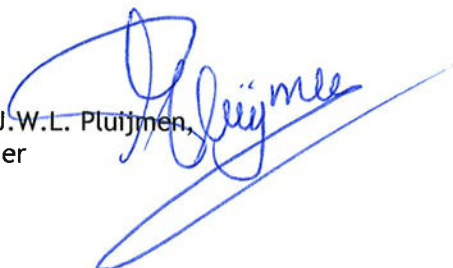
Besluit:

- De kadernota 2024 vast te stellen.
- De begroting 2024 aan te passen cf. de voorstellen zoals opgenomen in deze kadernota, inclusief de daarbij behorende mutaties in de reserves.
- Het college de opdracht te geven om de programmabegroting 2025 (inclusief de meerjarenraming 2026 t/m 2028) op te stellen met inachtneming van de voorstellen zoals opgenomen in deze kadernota.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van 1 juli 2024.

De raad voornoemd,

mr. J.W.L. Pluijmen,
griffier

D.M.M.T. Prevoo,
voorzitter

